

Niech żyje rząd robotniczy i włościański!

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 do 2 po poł. Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada. Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy. Kasa czynna od 11 do 1-ej. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ROBOTNIK
CENTRALNY ORGAN P.P.S.
PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

Warszawa, ul. Warecka № 7
Redakcja — tel. 176-70.
Administracja — tel. 120-13
Konto czekowe P. K. O. Nr. 175.

Numer pojedynczy 20 groszy

POTRZEBA CZYNÓW

Pp. wicepremier Bartel i minister pracy Jurkiewicz oświadczyli na Konferencji Pracy za całą stanowczością, że Rząd stoi na gruncie obowiązującego ustawodawstwa socjalnego. Oświadczenie to przyjmujemy z zadowoleniem. Opozycja nasza jest opozycją rzeczową, nie uważamy wcale za potrzebne nie podkreślać wobec klasy robotniczej i opinii tego, co uważamy za dodatnie w polityce i w postępowaniu obecnego gabinetu.

Referaty tt. Zaremby i Ziemięckiego, przemówienia tt. Kuryłowicza, Nowickiego, Stańczyka, Regera, ob. ob. Raabego, Dudy i inn. wysunęły nie tylko postulaty szczegółowe, ale cały konkretny program naprawy stosunków, program, którego wykonanie przyniosłoby ogromną ulgę położeniu mas pracujących.

P. Bartel odrzucił kategorycznie jedno żądanie: stosowanie ruchomej mnożnej drożyznianej. Uzasadniał swoje stanowisko koniecznością utrzymania równowagi budżetowej. Powrót do mnożnej oznaczałby niesłychany wzrost drożyzny. Z naszego punktu widzenia t. zw. mnożna jest raczej skutkiem pochodzenia w górę cen, niż przyczyną tego zjawiska.

Wkraczamy bowiem w zaulek bez wyjścia. Rozumiemy wszyscy, że niepodobna przezwyciężyć kryzysu gospodarczego bez podniesienia spożycia wewnętrznego kraju. Niskie, wręcz głodowe płace pracowników państwowych odbijają się z punktu na placach robotników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach prywatnych.

Dzisiejszy poziom płac uniemożliwia podniesienie spożycia krajowego. Drobne podwyżki płac nie grają roli rozstrzygającej. Pozostaje tedy jedno, jedyne wyjście — **obniżenie poziomu cen.**

P. Bartel, odrzucając postulat przywrócenia mnożnej ruchomej, bierze na siebie tym większą odpowiedzialność moralną za podjęcie energicznej, zdecydowanej, przeprowadzanej konsekwentnie walki z drożyzną. I tu stajemy prawdziwie zaniepokojeni wobec dwóch faktów z ostatniej doby: podwyższenia taryfy kolejowej i straszliwie powolnego rozstrzygnięcia sprawy zakazu wywozu zboża.

Fakt pierwszy — mieliśmy już wiele doświadczeń i przykładów — wywołuje bezpośrednio podrożenie licznych artykułów pierwszej potrzeby. Wczoraj już podaliśmy dane, dotyczące węgla. Fakt drugi wynika z tej zasadniczej sprzeczności wewnętrznej w łonie Rządu, o której pisaliśmy już nieraz. Rząd marsz. Piłsudskiego został utworzony na podstawie t. zw. personalnej, premier powołał do niego szereg osób, do których miał osobiste zaufanie, ale nie jako przedstawicieli stronnictw, kierunków czy klas społecznych. Mimo to z natury rzeczy każdy minister poszczególny zachował swoje poglądy i swoje pojęcie o rzeczy. O ile w zakresie polityki ogólnej marsz. Piłsudski przecina spory decyzją własną, o tyle w dziedzinie gospodarczej, przekazanej w dużym stopniu kierownictwu p. Bartla, różnice zdań występują na jaw bardziej jaskrawo. Stąd wlokące się perypetie wniosku Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, wybór „Komisji trzech” (minister robót publicznych, minister rolnictwa i minister komunikacji) dla „uzgodnienia” dwóch stanowisk radykalnie odmiennych: t. Moraczewskiego, zwolennika zakazu wywozu i rozumiejącego konieczność przełamania drożyzny, oraz p. Niezabytowskiego, który publicznie się wypowiada przeciw „sztucznej” pomniejszaniu cen produktów rolnych.

Powodzenie walki z drożyzną — to szybkość decyzji i szybkość wykonania postanowień. Słowa, obietnice, zapowiedzi przestały wystarczać. Kombinacje polityczne, zawile spory konstytucyjne, przestały porywać. Kraj żąda czynów, jasnych, wyraźnych, niewątpliwych.

Mieczysław Niedziałkowski.

NIKT Z NIKIM NIE ROZMAWIAŁ

Wczoraj krążyły plotki, że w związku z opuszczeniem przez p. Meysztowicza sali obrad Komisji Budżetowej Sejmu odbyły się jakieś poufne konferencje tegoż p. Meysztowicza i wicepremiera Bartla z marszałkiem Ratajem.

Dowiadujemy się, że wszystkie te „sensacje” pozbawione są wszelkiej podstawy.

UCHWAŁY KOMISJI PARLAMENTARNEJ Z. P. P. S.

Wczoraj przed południem odbyło się posiedzenie Komisji Parlamentarnej Z. P. P. S. pod przewodnictwem t. Z. Marka. Na wstępie Komisja omówiła sprawę odmowy p. ministra spraw zagranicznych udziału w posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu przed wyjazdem do Genewy na sesję Rady Ligi Narodów i powzięła jednomyślnie rezolucję następującą.

REZOLUCJA W SPRAWIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

KOMISJA PARLAMENTARNA Z. P. P. S. wyraża głębokie ubolewanie z powodu odmowy p. ministra spraw zagranicznych wzięcia udziału w posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu, celem złożenia sprawozdania o położeniu międzynarodowym Polski i o dalszych pracach Rządu w zakresie polityki zagranicznej, w szczególności — wobec faktu wejścia Polski do Rady Ligi Narodów.

Komisja Parlamentarna stwierdza, że decyzja odmowna Rządu wyrządza szkodę przedewszystkiem jemu samemu, ale uderza jednocześnie w żywotne interesy Państwa, jako takiego, wywołuje bowiem wrażenie, że Rząd uchyla się od jawnej dyskusji nad swoim postępowaniem.

Komisja Parlamentarna, wyrażając

przeświadczenie, że polityka zagraniczna Rzeczypospolitej pozostaje polityką pokojową, — stwierdza zarazem, że klasa robotnicza i cała demokracja polska, stojąc niezłomnie na gruncie Protokołu Genewskiego, jako drogi do zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa powszechnego, — domaga się od Rządu energicznej pracy nad utrwaleniem stosunków pokojowych i życzliwych Polski ze wszystkimi państwami sąsiednimi, t. j. Niemcami, Rosją i Litwą, oraz nad organizacją współdziałania Polski z Ligą Narodów w nowej roli członka jej Rady.

Komisja Parlamentarna oświadcza, że P. P. S. walczyć będzie nadal o jawną i publiczną kontrolę, stanowiącą zdobycz demokracji o niezmiennym znaczeniu, kontrolę nad polityką zagraniczną Państwa.

Następnie Komisja Parlamentarna dała Prezydium dyrektywy w związku z taktyką Z. P. P. S. w sprawie uchylecia dekretu t. zw. prasowego, zatwierdziła tekst wniosku o zmianę Ustawy Konstytucyjnej w kierunku przyznania Sejmowi prawa rozwiązywania się mocą własnej uchwały i przyjęła do wiadomości sprawozdanie o biegu prac w Komisji Budżetowej.

POSIEDZENIE CENTR. KOMITETU WYK. P. P. S.

Wczoraj popołudniu odbyło się pod przewodnictwem tow. Barlickiego posiedzenie C. K. W. P. P. S. Obecni byli tt.: Czapiński, Daszyński, Jaworowski, Niedziałkowski, Praussowa, Pużak, Szczerkowski, Zaremba, oraz tt.: Kwapiński, Marek i Ziemięcki.

Dłuższy i źródłowy referat o stanie organizacji wygłosił tow. Pużak. O stanie pracy partyjnej, referował tow. Daszyński. W

dyskusji zabierali głos tt. Kwapiński, Jaworowski, Niedziałkowski, Czapiński, Praussowa, Barlicki.

Dalszy ciąg dyskusji odroczono do posiedzenia następnego.

Posiedzenie C. K. W. odbędzie się w piątek 3 b. m. o godz. 11 m. 30 r. w lokalu Z. P. P. S.

MIĘDZ. SOCJALISTYCZNA KONFERENCJA KOBIET

Wczoraj tow. sen. Dorota Kłuszyńska i tow. radna Budzińska - Tylicka wyjechały z ramienia Centralnego Wydziału

Kobiecego P. P. S. do Brukseli na międzynarodową socjalistyczną konferencję kobiecą.

ZWIĄZEK ZIEMIEN ZRYWA ROKOWANIA O UMOWĘ ZBIOROWĄ W ROLNICTWIE!

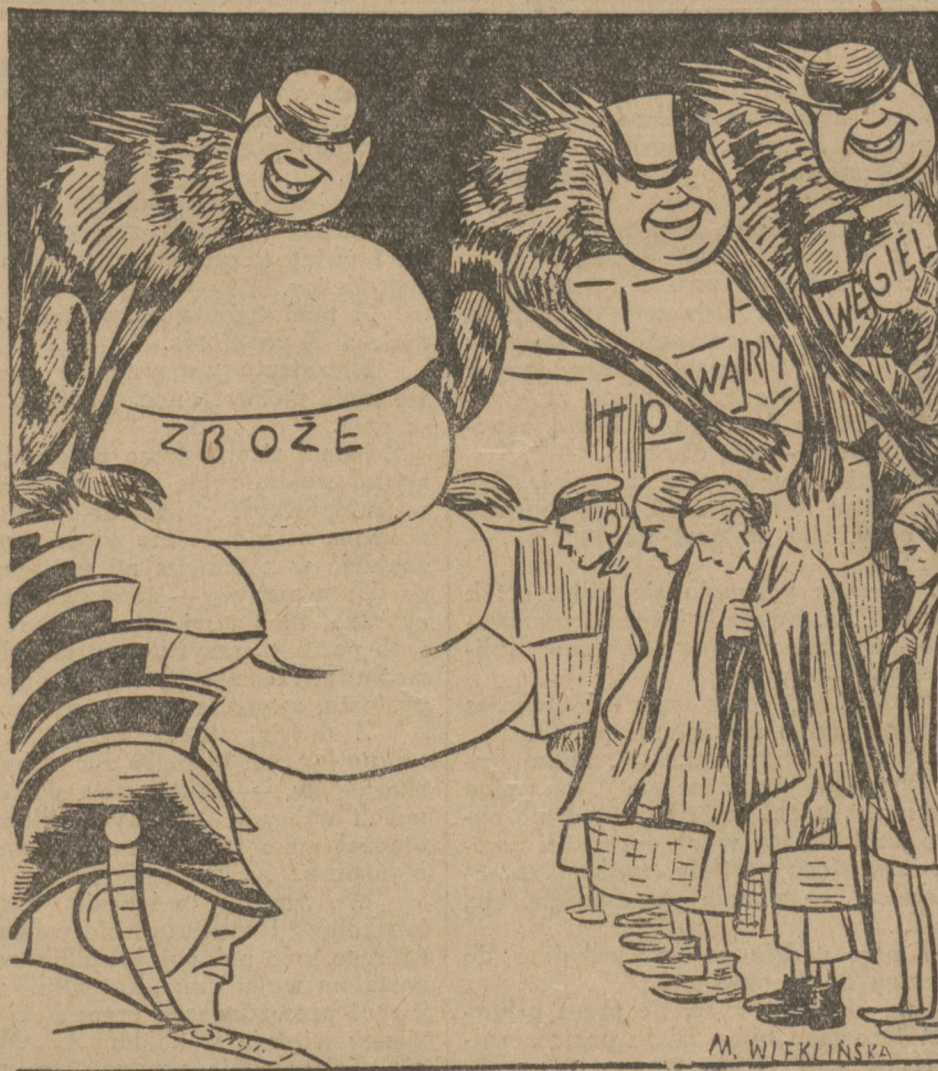
Od dłuższego czasu toczyły się rokowania pomiędzy Związkiem Zawodowym Robotników Rolnych a Związkiem Ziemiian o umowę zbiorową w rolnictwie.

Ni stąd ni zowąd przedstawiciele ziemian zajęli w jednej ze spraw szczegółowych stanowisko nieustępliwe i doprowadzili do zerwania rokowań. Widocznie organizacje

obszarnicze nabrały tupetu i rozmachu, licząc na pp. Niezabytowskiego i Meysztowicza.

Stosunki na wsi zostaną w rezultacie niewątpliwie zaostrzone.

Na str. 3 w art. tow. Nowickiego omawiamy całą sprawę szczegółowiej.

Czyż nie jest potrzebną bezwzględna walka z paskarzami?

P. DMOWSKI I JEGO AKCJA

Istota posunięć tajemniczych p. Romana Dmowskiego jest już mniej — więcej wyjaśniona. Tak zwany górnie i szumnie „Obóz Wielkiej Polski” będzie próbą przesunięcia żywiołów „narodowych” ku p. Strońskiemu od pp. St. Grabskiego, Zwierzyńskiego i Głabińskiego. Z tych czy innych powodów p. Dmowski uznał — zresztą całkiem słusznie, — że Zw. Lud.-Nar. nie da sobie poprostu rady z obecną sytuacją polityczną i chce organizować sfery zachowawcze pod inną firmą w imię hasła walki z radykalizmem społecznym, a więc z ustawami robotniczymi, z reformą rolną i t. p., krzyżując za jednym zamachem wysiłki Organizacji Zachowawczej Pracy Państwowej ks. Sapiehy i Stronnictwa Prawicy Narodowej ks. Janusza Radziwiłła.

Biedne ziemiaństwo polskie znalazło raptiem tylu opiekunów i organizatorów, że dalibóg niewiedomo, jak wybrnie z tego nadmiaru! Przeklinie zapewne dzień i godzinę Nieświeża...

W każdym razie „Obóz Wielkiej Polski” stanie się w praktyce zwyczajną mafią polityczną, która zechce zapuścić korzenie do różnych istniejących stronnictw naszej prawicy. Ten mafijsny system, obrzydliwy pod względem moralnym, czyni niewątpliwie postępy. Drugim jego przykładem typowym jest Związek Naprawy Rzeczypospolitej.

I tu doprawdy wszyscy ludzie, którzy nie czują stracha przed jawną kontrolą ich działalności, powinni sobie powiedzieć, że czas położyć kres tym obyczajom i nawykom z okresu niewoli narodowej.

SŁUŻALSTWO

Onegdaj przewieziono przez Warszawę zwłoki Krassina, zmarłego dyplomaty sowieckiego, ongiś dyrektora jednej z największych firm kapitalistycznych niemieckich. Na dworcu kolejowym pojawili się pp. Sochacki i Prystupa, by złożyć imieniem „Komunistycznej frakcji poselskiej” wieńiec na trumnę dygnitarza rosyjskiego.

W tworzeniu ideologii komunizmu Krassin nie brał żadnego udziału. Komuniści uważali go za typ karjerowicza politycznego. I tem większy niesmak budzi usłużny pośpiech pp. Sochackiego i Prystupy, którzy pojawili się z pokornym usmiechem: my też tu; my też hołd złożymy; my też zasłużyli na pochwałę!

Tacy z pewnością „nie zrobią rewolucji”...

ROZBICIE N. P. R. W WOJ. ŁÓDZKIM

W niedzielę odbyła się w Łodzi konferencja wojewódzka N. P. R. Przewodniczył dr. Fichna. Udział w konferencji wzięło około 80 delegatów. Referat polityczny wygłosił z ramienia lewicy N. P. R. p. Wojewódzki, wiceprezydent Łodzi, znany ze swoich wystąpień przeciwko P. P. S.

Korferentem był pos. Michalak, który reprezentował prawe skrzydło N. P. R. W konferencji wziął udział pos. Ciszak, który pierwszy wyłamał się z pod rozkazów p.p. Popielów. Przemówienie p. Ciszaka cieszyło się dużym uznaniem wśród obecnych delegatów. Dyskusja chwilami przybierała bardzo burzliwy charakter.

Wobec wyraźnego zorganizowania się większości lewicowej, pos. Michalak w towarzystwie kilkunastu wiernych tradycjom chjeno - piastowych sojuszników, opuścił salę.

Faktem jest, że prawica N. P. R. na terenie województwa łódzkiego ma się ku końcowi. Ale czy ta t. zw. lewica, w gronie której zasiada taki pan Wojewódzki i jemu podobni „macherzy”, potrafi sobie zdobyć zaufanie robotników, jest także pod wielkim znakiem zapytania.

Po niefortunnych doświadczeniach z enpeerowskimi sojusznikami Chjeno - Piasta robotnicy Łodzi powinni wreszcie zrozumieć, że ich jedynie właściwe miejsce jest w klasowych związkach zawodowych.

SĄDY PRACY

Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie ma być ogłoszone rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o utworzeniu sądów pracy na terenie b. Kongresówki. Sądy pracy mają się składać z sędziego koronnego oraz dwóch ławników: jednego przedstawiciela pracodawców i jednego przedstawiciela robotniczego.

Do kompetencji sądów pracy należeć będą nie tylko zatargi pomiędzy pracą, a kapitałem, ale także wykroczenia przeciwko ustawodawstwu socjalnemu.

ZADANIA MAS PRACUJĄCYCH

Podajemy poniżej główne postulaty, przedłożone na konferencji niedzielnej przez przedstawicieli organizacji robotniczych i pracowniczych. Postulaty te podpisały: Komisja Centralna Związków Zawodowych, Centralna Komisja Porozumiewawcza Pracowników Państwowych, Centralna Organizacja pracowników umysłowych i Zrzeszenie pracowników komunalnych. Red.

W imieniu zorganizowanego świata pracy podpisane organizacje stwierdzają:

- 1) Koniecznym warunkiem normalnego rozwoju społecznego i polityki gospodarczej Państwa, korzystnej dla klas pracujących jest w obecnych stosunkach wierność Rządu demokratycznym zasadom republikańskiego życia, jawność i publiczna kontrola Rządu przez rzeczywiste przedstawicielstwo narodowe oraz rozwój i wzmocnienie samorządu.

- 2) Życie gospodarcze i polityka rządu w tym zakresie, podporządkowane całkowicie wpływom tak zwanych sfer gospodarczych, kierowane wyłącznie egoistycznym interesem grup kapitalistycznych — wepchnęło warstwę pracującą w warunki nędzy lub graniczące z nędzą. Tylko przyznanie klasie robotniczej, pracującej czy to umysłowo czy fizycznie decydującego wpływu na kierownictwo całej produkcji, handlu i komunikacji, może zawrócić społeczeństwo z dotychczasowej drogi, znaczonej pauperyzacją szerokich warstw.

- 3) Wielkie zagadnienie racjonalizacji produkcji, jak również organizacji pracy nie przekształcającej się w organizację zwiększonego wyzysku, możliwym jest do rozwiązania tylko przez złamanie dotychczasowej wyłączności gospodarczych rządów kapitału na drodze wprowadzenia istotnego samorządu gospodarczego z zagwarantowanym wpływem przedstawicieli pracy.

Jak najszybsze, pełne wykonanie 68 artykułu Konstytucji przez powołanie drogą ustawową do życia „Izby Pracy” jest podstawowym żądaniem klasy pracującej.

Ankieta o kosztach produkcji przez zebranie prawdziwych danych o położeniu i niedomaganiami życia gospodarczego może być pierwszym krokiem na tej drodze. Nieodzownym warunkiem pomyślnego i obdarzonego zaufaniem świata pracy biegu ankiety jest jej jawność i udział we wszystkich jej stadiach przedstawicieli pracy.

- 4) Podwyższenie płacy i obniżenie poziomu cen na artykuły pierwszej potrzeby o dwie drogi, wodzące ku podniesieniu realnej wartości zarobków.

Uruchowienie mnożnej dla pracowników i robotników państwowych i samorządowych, przychylny stosunek Rządu do ruchów zarobkowych robotników i pracowników prywatnych oto postulaty, jakie wobec Rządu wysuwa w tej dziedzinie zespół podpisanych organizacji.

- 5) Bezrobocie, jako wynik kryzysu gospodarczego wielkim ciężarem spada na rzesze pracowników umysłowych i fizycznych. Obowiązkiem państwa i jego organu wykonawczego — Rządu jest nie tylko pomoc doraźna cierpiącym rzeszom, lecz również szeroka akcja gospodarcza w kierunku walki z bezrobociem. Ożywienie ruchu budowlanego, rozwinięcie w szerokim zakresie robót inwestycyjnych w naszych warunkach jest pierwszym wskazaniem. W pracy tej Rząd winien wspierać wysiłki samorządów i organizacji

społdzielczych. Równocześnie trzeba dać większą możność samoopodatkowania się ludności na rzecz samorządów, kierując zasoby w ten sposób uzyskane na inwestycje gospodarcze związane przede wszystkim z ruchem budowlanym, zarówno ze względu na jego gospodarcze znaczenie, jak i z powodu klęski mieszkaniowej.

- 6) W dzisiejszym głodowym budżecie robotnika, czy pracownika — pozycja wydatków na komorne wzrosła do niezmiernej wysokości. Warstwy pracujące domagać się muszą: a) odrzucenia przez rząd wszelkich projektów zmierzających do pogorszenia ustawy ochrony lokatorów; b) przedłużenia mocy obowiązującej ustawy z dnia 27 marca, nowelizującej ustawę o ochronie lokatorów; c) rozszerzenia jej postanowień na mieszkania 2 i 3-pokojowe; d) podwyższenia dodatku mieszkaniowego pracowników państwowych w myśl zasad rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1924 r., oraz przyznania tego dodatku pracownikom nieetatowym (stałym, dziennym płatnym pracownikom kolejowym i innym).

- 7) Sprawa realnych płac i drożyzny najciszej się wiąże ze sprawą budżetu państwa, który określa granicę płac ogromnej rzeszy pracowników i robotników państwowych oraz ciężary, jakie klasa pracująca ponosi na rzecz państwa. Budżet Państwa jest dzisiaj budżetem, liczącym się tylko z interesami sfer posiadających. 70 — 80 proc. wpływów osiąga państwo z dochodów o charakterze pośrednim. Konieczne jest przeto obniżenie podatków pośrednich i pociągnięcie klas posiadających do wydatniejszych świadczeń na rzecz Państwa. Obniżenie akcyzy od cukru jest pierwszym postulatem Świata Pracy w tej dziedzinie.

Budżet winien być realny. Związana ściśle z realnością budżetu stabilizacja waluty ma pierwszorzędne znaczenie dla klas pracujących. Celem wyrównania strat z powodu zmniejszenia wpływu podatków pośrednich oraz celem pokrycia zwiększonych wydatków wobec konieczności wypełnienia obowiązków państwa, wynikających z ustawy o uposażeniu pracowników państwowych, jak również w myśl elementarnych zasad sprawiedliwości — konieczne jest podniesienie podatków bezpośrednich, nie wyłączając daniny majątkowej uroczyć uchwalonej przez Sejm.

Jednocześnie podpisane organizacje zwracają uwagę na konieczność zwaloryzowania minimum wolnego od podatku dochodowego w stosunku do płac i podkreślają, iż w tej dziedzinie większa uwaga niż dzisiaj winna być zwrócona na dochody fundowane.

- 8) Ceny węgla, nafty, cukru i innych artykułów wskazują na złąbną dla spóżywców i samej produkcji działalność karteli w kierunku podbijania cen. Tylko kontrola Rządu nad kartelami przy współudziale spóżywców może usunąć to zło. Konieczny jest przeto wybitny udział spóżywców w działalności gospodarczej Rządu, skierowanej ku szerokiemu wyzyskaniu istniejących uprawnień ustawowych w zakresie kontroli kalkulacji przemysłowo - handlowych i rozszerzenia ich, drogą specjalnej ustawy, na działalność karteli i gospodarczych zrzeszeń producentów i pośredników.

- 9) Swobodny wywóz zboża, stoso-

KOMISJA BUDŻETOWA

EMERYCI I INWALIDZI. REFERAT TOW. REGERA.

Część XVII Budżetu (Emerytury) obejmuje jedynie urzędników państwowych bezpośrednich, jak urzędnicy administracyjni, sądowi, profesorskie i t. p. Emerytury kolejowe bowiem wykazane są osobno w dziale przedsiębiorstw Min. Komunikacji i wynoszą 36,362 tys. Emerytury pracowników Monopoli Tytułowego wykazane są w dziale „Monopole” Min. Skarbu i wynoszą 1,212,500 zł., zaś emerytury górników wykazane są w dziale „Przedsiębiorstwa” Min. Przem. i Handlu i wynoszą: dla żup solnych 1,113,700 zł., na prowizję górników w Brzeszczach — 63,000 zł. Ogółem tedy poza wydatkami, objętymi preliminarzem części XVII, który wykazuje sumę 74,864 tys. zł., mamy rozproszone w całym budżecie najróżniejsze emerytury w sumie 33,751,200 zł. Ogólny zatem wydatek Państwa na emerytury wynosi poważną kwotę blisko 114 mil. zł., zawsze jeszcze nie wliczając w to emerytur i przeróżnych zaopatrzeń, przewidzianych specjalnymi statutami, jak np. statutem Banku Gospodarstwa Krajowego. Pomimo to, stojąc nawet na stanowisku bezwzględnej równowagi budżetowej, nie wolno zamykać oczu na krzywdy, jakie się dzieją emerytom i rentistom.

Mówca przytacza liczne przykłady. Np. profesor szkoły średniej, p. R., który już w roku 1914 pobierał pełną emeryturę, po wysłużeniu 40 lat służby — pięćset kilkadziesiąt koron austr., czyli miał zapewniony byt dostatni, obecnie po przeszerogowaniu go pobiera około 150 zł. miesięcznie, mając do wyżywienia jeszcze żonę i musi korzystać z prywatnej dobroczynności.

Należy czempredziej naprawić istniejącą ustawę i zrównać emerytów ze służby b. państw zaborczych z emerytami polskimi. Tego domaga się od nas sumienie społeczne i interes gospodarczy Polski; tego domaga się honor.

Zarzut, że nie wszyscy emeryci z b. państw zaborczych zasłużyli na takie zrównanie z emerytami polskimi zasługuje na poważne uwzględnienie, lecz nie można wszystkich piętnować przez upośledzanie ich. Wolno tylko upośledzić jednostki, które na napiętnowanie zasłużyły. Ogólne bowiem napiętnowanie rodzi słuszną goręć i zorganizowaną niechęć dla państwowości polskiej.

Referent w szczegółowym wywodzie wykazuje konieczność wyłączenia emerytur z budżetu państwowego i utworzenia osobnej ubezpieczalni

wany w państwie w warunkach nieurodzaju doprowadził do nadmiernego podniesienia się cen zboża, warunkujących ceny całego szeregu innych produktów.

Państwowa polityka zbożowa, w obecnej chwili wymaga natychmiastowego zamknięcia granicy dla wywozu zboża i stabilizowania ceny żyta do końca roku gospodarczego. Stabilizacja ta winna się odbyć na poziomie korzystnym dla rolnika a jednocześnie przynoszącym zmniejszenie dzisiejszych cen.

- 10) Zawiedzeni tylekroć przez rządy w sprawie wykonania najbardziej nawet umiarkowanych postulatów, podpisani reprezentanci Świata Pracy nie mogą wydożyć z siebie aktu wiary w zdolność przeprowadzenia w życie wymienionych powyżej postulatów przez rząd podległy wpływom sfer posiadających. Świat Pracy nie uchyla się jednak od sformułowania swego stanowiska wobec zagadnień gospodarczych, kierowany odczuciem potrzeby jasności myśli, o które klasy pracujące walczą.

emerytalnej dla urzędników państwowych, opartej na samowystarczalności i samorządzie.

Niemniej tragicznie przedstawia się sprawa rent inwalidzkich. Rozporządzenie wykonawcze z 10 stycznia 1923 r. ściśle postawiło warunki wstaw inwalidzkich z r. 1921 i 1922 na niekorzystnie inwalidów. Wbrew logice, wbrew etyce ogólnoludzkiej, naprzekór cnotom i obowiązkom żołnierskim, rozporządzenie żąda od inwalidy, aby udowodnił, że jego kaleczeń lub cierpienie stoi w przyczynowym związku ze służbą wojskową. Wiek jakto: żołnierz, zamiast bić się i zwyciężać ma w momencie walki zapisywać sobie adresy świadków, którzyby poświadczyli, jak i kiedy został on ranny.

Ostatnia ustawa z dn. 22.XII 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej pomnożyła niedolę wdów, sierot i rodziców, pozostałych po ofiarach wojny. Izba Skarbowa w Krakowie nazywa to „czynem obywatelskim”. My jednak wstrzymujemy się od nazwania tego właściwym imieniem, a stwierdzamy jedynie, że podczas, gdy wszystkie starostwa zachodniej i środkowej Małopolski ustaliły zarobek przeciętny dorosłego mężczyzny na 65,50 zł., a najniższy 35 zł. miesięcznie, to Izba Skarbowa krakowska fiskalną swoją matematyką wykalkulowała z tego przeciętny zarobek 25 zł. miesięcznie i obecnie żąda wdowa nie otrzymuje więcej, jak 25 zł., a musi być niezdolna do pracy, żądna wdowa z 5-em dziećmi nie może dostać więcej, jak 50 zł. miesięcznie.

**

W dyskusji szczegółowej tow. Reger domagał się podwyższenia wydatków na emerytury cywilne o 5,500,000 zł., celem zrównania emerytów z państw zaborczych, zwłaszcza w Małopolsce, z emerytami polskimi, oraz podwyższenia wydatków na renty inwalidów wojennych o 9 mil. zł., celem bezzwłocznej wypłaty zaległych od r. 1924 rat dla wyrównania różnicy między zaliczkami, a przyznaną rentą.

Oba te wnioski odrzucono.

Odrzucono również wniosek tow. Regera podwyższenia pensji weteranom powstań narodowych z 80 zł. na 120 zł. miesięcznie.

Wszyscy członkowie Komisji, którzy głosowali przeciw temu wnioskowi uczynili to z oczyma spuszczone ku ziemi.

Z KOMISJI ADMINISTRACYJNEJ

Sejmowa Komisja Administracyjna rozpoczęła wczoraj obrady nad projektem ordynacji wyborczej do miast. Ref. tow. Jaworowski, zalecając przyjęcie tekstu uchwalonego przez Komisję w pierwszym czytaniu wskazał na kwestie sporne do których zalicza: 1) kwestię składu komisji wyborczych (ref. proponuje, aby sędziowie byli przewodniczącymi Komisji), 2) czy każde miasto ma stanowić jeden okręg wyborczy, czy też — jak proponuje Z. L. N. — podzielić miasta na okręgi z tem, że cyfra ich ma się wahać od 5 do 12, oczywiście przy proporcjonalnym rozkładzie mandatów radzieckich. W głosowaniu komisja przyjęła art. 1) projektu ordynacji, zawierający zasadę pięciopartyjnego prawa głosowania do rad miejskich. Resztę spornych art. odesłano do podkomisji, w której skład weszli: przewodniczący p. Putek (Wyzw.), tow. Jaworowski, pos. Insler (K. Ż.), pos. Kozłowski (Z. L. N.) i Holska (Ch. D.).

Podkomisja do czwartku na południe ma skończyć swe prace, poczem na posiedzeniu Komisji w czwartek popoł. złoży sprawozdanie.

—o:o—

WACŁAW SZUMAŃSKI

WSPOMNIENIA

Wspomnienia obrończe niech uzupełnią wspomnienia więzienne.

W więzieniach przesiedziałem około dwóch lat.

Z warszawskich więzień znam „Ratusz”, Spokojną, Pawiak, X pawilon i odwach oficerski; z więzień poza Warszawą: więzienie w Łomży i „Łukiszki” wileńskie.

W każdym z nich spędziłem od paru tygodni do kilku miesięcy, najdłużej w X pawilonie i na Łukiszkach w Wilnie. 1 kwietnia 1910 roku, jakby na ironię w Prima Aprilis, zrobiono rewizję u mnie w Wilnie; już jako u adwokata i trafiono na moment, kiedy przyjacieli mój serdeczny, dziś nieżyjący, wielce zasłużony członek P. P. S., b. członek Tymcz. Rady Stanu z ramienia P. P. S., inżynier Kunowski — przed wyjazdem z Wilna, — gdzie wówczas z rodziną mieszkał, do Genuwy — na jakiś zjazd, — portfel z dokumentami u mnie zostawił.

Portfel leżał w stanie dziewiczym od kilkunastu godzin zaledwie jawnie na biurku.

Rewizja trwała przez parę godzin w dwóch pokojach przylegających do gabinetu i nic poważniejszego nie znaleziono. W ostatniej chwili przed wyjściem rotmistrz żandarmerji, prowadzący łącznie ze szpiclami rewizję zapytał, już zmęczony, czy w gabinecie niema czego.

Otworzyłem drzwi i z całą nonsza-

lancją powiedziałem: proszę, niech pan wejdzie i sprawdzi.

Wzrok żandarma padł od razu na pękaty portfel, leżący na biurku.

Zaproponował mi, bym otworzył portfel.

Otworzyłem inny, mój własny, leżący tuż koło portfela Kunowskiego.

Przejrzał, nic nie znalazł i sam chwycił drugi portfel. Wówczas położyłem kurczowo rękę na zamkniętym portfelu i powiedziałem, że tu są sprawy moich klientów, stanowiące tajemnicę zawodową i że portfelu drugiego — bez obecności prokuratora — nie otworzę.

Głos mi się widocznie zachwiał, gdyż pan rotmistrz żandarmerji, spojrzawszy mi w oczy, siłą wyrwał mi portfel, — otworzył.

Z portfela posypało się kilka setek odczw P. P. S. i dwie książeczki paszportowe — wypełniona (na nazwisko Kalinowskiego) — i pusta.

Oniemiałem, gdyż sam dotychczas nie wiedziałem o zawartości portfela.

Pan rotmistrz, rzuciwszy kilka ironicznych słów pod adresem „tajemnicy zawodowej”, kazał mnie niezwłocznie obstarwić żandarmami; w ich obecności przerzucił zawartość portfela, związał go, opieczętował, — a mnie potaszczone na Łukiszki.

W parę godzin potem jechałem do Warszawy do X pawilonu.

Akta osobiste, wiezione przez eskortę, zatytułowane były: Dział pomocniczy prisażnawo powierennawo Szumańskawo (on-że Szumow, on-że Kalinowski). Okazało się później, że za paszportem, znalezionym w portfelu na nazwisko Ka-

linowskiego, przemieszkiwał przez dłuższy czas w Wilnie niejaki Szumow, któremu wytoczono sprawę ze 102 art. i wypuszczono przewencyjnie na wolność za kaucją.

Wyjechał on wtedy do Paryża, gdzie dotychczas prowadzi, znany całej emigracji i światowi artystycznemu, zakład fotograficzny.

Z temi trzema nazwiskami osadzono mnie w X pawilonie.

Niezatarte wspomnienie pozostawiła we mnie pierwsza noc spędzona w X pawilonie.

Z jednej strony groza położenia, z której zdawałem sobie najzupełniejszą sprawę, niepewność opanowania sytuacji, wynikająca z tego, że nie wiedziałem, co się znajduje w zabranym mi portfelu i że — na dobrą sprawę — żandarmierja, czy też ochrana, mogła mi wtedy wpakować do tego portfela wszystko, co chciała — bez możliwości rzeczowego i przekonującego protestu, spędzała mi sen z oczu.

Z drugiej strony nastrój X pawilonu, po którym błędziły duchy bohaterów-skażalców, — niektórych z pośród nich — moich dobrych znajomych, klientów, — otaczał mnie jakąś rzewną, romantyczną atmosferą.

Wytworzyło to łącznie nastrój melancholijny i zaskorupienie wewnętrzne, z którego koło północy brutalnie wytracony zostałem wołaniem: „Ratunkul!” przez jakiegoś prowadzonego przez korytarz więzienny więźnia w kajdanach. Momentalnie zdałem sobie sprawę, że prowadzą kogoś — na egzekucję.

Krzyki z korytarza wywoływały momentalny odruch ze strony nieznanych mi

współtowarzyszów więziennych, sąsiadów z najbliższych cel.

Usłyszałem groźne krzyki protestu, a po paru minutach gwałtowne uderzenie pulpitemi więziennymi w drzwi cel.

Nie wiedziałem, jak się mam zachować, czy przyłączyć się do protestu, — czy też zachować się biernie, usprawiedliwiając przed sobą tchórzowską bierność brakiem otrzaskania z atmosferą groźnego więzienia (dotychczas siadywałem w mniej groźnych) i melancholiją, w której tak długo przedtem trwałem.

Przyznaję szczerze, że długich kilka minut upłynęło nim najsprzeczniesze nastroje opanowałem i odruchowo przed powzięciem stanowczej decyzji uderzyłem silnie pulpitem w drzwi, — ostatni, — już po zapanowaniu w więzieniu względnej ciszy.

To był mój „chrzest X pawilonowy”. Wkrótce zostałem za to nagrodzony, — gdyż komendant X pawilonu w pół godziny potem, obchodząc cele awanturujących się, „zaszczycił” swą obecnością i moją, tłumacząc, że krzyk był wywołany nie obiektywnymi warunkami, lecz nadwrażliwością więźnia.

Oczywiście, znając położenie z poza zamkniętych drzwi celi, nie mogłem przeciwstawić tłumaczeniu temu żadnego argumentu, — przyjąłem je do wiadomości.

Po kilku miesiącach pobytu w X pawilonie, już z mniejszym sztykiem, bo w ogólnym wagonie więziennym, — nie w osobnym przedziale I klasy, — ze specjalną wartą, — jak to było w pierwszej strone, — wróciłem do Wilna na Łukiszki.

(D. c. n.)

TEROR FASZYSTOWSKI WE WŁOSZACH

Po okresie gwałtów ze strony band faszystowskich nastąpił okres teroru policyjnego. We wszystkich miastach włoskich rozpoczęły się naoslep masowe aresztowania. Wszystkich znanych członków partii socjalistycznych albo zaarrestowano albo usilnie poszukiwano, o ile im się udało wymknąć policyj. Taki sam los spotkał wszystkie inne partie opozycyjne. Często się zdarza, że zaarrestowanych wypuszcza się po kilku dniach, a następnie znowu aresztuje. Wśród zaarrestowanych znajdują się posłowie socjalistyczni: Zirardini, Viotto, Momigliano, Cazzamalli, Frontini. Z szczególną pasją policja szuka: Trevesa, Nenni'ego, Zanerini'ego, Fiorio. Oprócz nich uwięziono masę robotników, rzemieślników, pracowników, często jedynie wskutek doniesienia szpiclowskiego za takie „przestępstwa“, jak niezdejmowanie czapki przed sztandarem faszystowskim, użalenie się na zły chleb w fabryce i t. d.

Wieżnia są przepełnione. W Bolonii, gdzie przed zamachem na Mussoliniego było już około 300 uwięzionych, po zamachu zaarrestowano kilka tysięcy osób. Wysyłano całe pociągi specjalne do obojczych więzień. W Turynie uwięziono 1200 osób, w Medjolanie jednego dnia (12 listopada) zaarrestowano 5000 osób. Zwłaszcza w Rzymie, gdzie władze obawiają się przybycia niebezpiecznych cudzoziemców i węża coraz to nowe zamachy na Mussoliniego, policja szaleje w sposób nieprawdopodobny.

W tych dniach zginał w sposób tajemniczy adwokat Salvadori. Pisma faszystowskie przemlewały ten fakt. Salvadori siedział przy pracy w swym mieszkaniu, gdy zgłosił się do niego ktoś pod pretekstem, że ma coś ważnego do zakomunikowania. Gdy niezadowolony wszedł do pokoju, strzelił do Salvadoriego, raniąc go. W tej chwili wpadła do pokoju banda z 10 faszystów i nożami dobiła go na śmierć. Zwłoki zabitego zmasakrowano w bestjański sposób.

W Neapolu faszysty wyciągnęli z domu 14-letniego syna prof. Artura Labrioli, znanego socjalisty, i zawlekli go na ulicę, gdzie go pobito.

Głośny historyk Guglielmo Ferrero miał wygłosić odczyt na uniwersytecie genewskim. Ale Mussolini zabronił wydania mu paszportu i nakazał śledzić go na każdym kroku.

Ponieważ mimo całego teroru dużo wiadomości z Włoch przedostaje się zagranicę, Mussolini zarządził, by zastrzeżono do ostatnich granic nadzór na dworcach granicznych i ostrzeliwano wszystkie gołębie pocztowe.

Adwokatowi Clevici, socjaliście, udało się zmylić czujność policyj i uniknąć aresztu. Policja zaarrestowała wtedy jego żonę i 6-miesięczne dziecko, chcąc tą drogą wydobyc od niej miejsce pobytu męża.

Pewien wybitny uczyony włoski, którego dom faszysty doszczętnie zniszczyli, wysłał przez Szwajcarię list, w którym pisze:

„Sytuację sfer inteligentnych we Włoszech należy dziś rozpatrywać jako sprawę czysto ludzką. Tysiące i dziesiątki tysięcy Włochów, uczonych, profesorów, pisarzy, polityków, znajduje się w ciągłym niebezpieczeństwie życia. Ich domy napadnięto, nie mają oni nawet możności znalezienia jakiegokolwiek pracy. Jest już duża liczba uczonych, którzy nie chcieli zaprzęść się faszystom, żyjących w trosce o suchy chleb dla swych rodzin.

Ludzie ci, którzy przez swój temperament, wychowanie i położenie społeczne, są przeciwni wszelkiemu gwałtowi, chcieliby uciec się zagranicę, by móc żyć. Ale odmawia się im paszportów na wyjazd i oświadcza się im, że muszą pozostać w kraju jako zakładnicy i życiem swym poręczyć nie tylko za każdego faszystę, ale też za każdy zrzeczenie inscenizowanych zamach.

Jesteśmy w położeniu Ormian za czasów Abdul Hamida.

Czy jest do pomyślenia, by ta tragedia ludzka nieznana była w Europie?

W obronie Ormian stanął Gladston. A nas?...

Po strajku w szkole w Żyrowicach

DYREKTOR NIE MOGĄC ZEMŚCIĆ SIĘ NA UCZNIACH BEZPRAWNIE WYDALA 3 NAUCZYCIELI — OSTATNI CZYN P. GAYCZAKA.

Pisaliśmy swego czasu obszernie o strajku uczniów w szkole w Żyrowicach, który wynikł z powodu nietaktownego i niepedagogicznego postępowania dyrektora szkoły w Żyrowicach.

Na skutek interwencji Ministerjum Oświaty strajk został zlikwidowany a Rada Pedagogiczna szkoły postanowiła wszystkich uczniów przyjąć z powrotem. Z tej uchwały Rady Pedagogicznej, którą zatwierdził p. Minister — był niezadowolony dyrektor szkoły, dyszący zemstą wobec uczniów. Nie mogąc zemścić się na uczniach postanowił „ukarać“ nauczycieli, którzy przełomowali uchwałę przyjęcia wszystkich uczniów.

Wspierany przez swego popiecznika wizytatora Kaczyńskiego, dyrektor Kozłowski uzyskał u b. wiceministra Gayczaka podpisanie zwolnienia z pracy nauczycielskiej 3 nauczycieli, których uważał za głównych sprawców wspomnianej uchwały.

P. Gayczak zdążył jeszcze przed swym nastąpieniem do akademickiej dymisji podpisać. M. n. Oświaty jednak winno w imię sprawiedliwości cofnąć tę dymisję.

O UMOWĘ ZBIOROWĄ W ROLNICTWIE. Z WINY ZWIĄZKU ZIEMIANKI ROKOWANIA ZOSTAŁY ZERWANE

Od początków listopada b. r. toczyły się w Min. Pr. i Op. Sp. rokowania o nowe umowy zbiorowe, dotyczące się warunków pracy i płacy robotników rolnych na terenie województw: Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego i Białostockiego.

Zarząd Gł. Zw. Zaw. Rob. Rol. Rz. P. wysunął następujące żądania:

1) ponieważ ceny żyta kształtują się niezależnie od wzrostu drożyzny, przeto, dla zabezpieczenia robotników, których płace określone są w równoważniku zboża, minimum ceny żyta, określone umową — musi być podniesione o faktyczny wzrost drożyzny;

2) ze względu na to, że rok rocznie pewna ilość robotników, otrzymujących ziemie pod ziemniaki, z powodu nieurodzaju — kartofli nie zbiera wcale, lub znikome ilości, przeto dla uchronienia robotników przed głodem, robotnik otrzymać będzie połowę roli, a za drugą połowę — gotowe kartofle, przerachowując wedle zasad, obowiązujących dotąd w umowie;

3) żądanie zinterpretowania, wobec różnych wątpliwości sądów i poszczególnych inspektorów pracy paragrafu 28 umowy t. j., sprawy niezwalniania długoletnich pracowników (po 25 latach pracy).

Ta ostatnia sprawa była przedmiotem gorącego sporu. Ziemianie stanęli na stanowisku, że nieusuwalność z pracy przysługuje wyłącznie ordynariuszom. Jeżeli jakiś robotnik dniówkowy zostanie zamieniony na ordynariusza i wysługa 25 lat zastanie go, jako ordynariusza, to nie może być usunięty; natomiast jeśli przez 24 lata był ordynariuszem, a w 25 roku pracy został dniówkowcem, to może być wyrzucony. Mało tego: obszarnicy zagalopowali się tak daleko, że dowodzili, iż robotnik, który przepracował w majątku 30 — 40 — 50 lat jako ordynariusz, a w

ostatnim roku zrobił prezent obszarnikowi i zgodził się na pobieranie zapłaty dniówkowca — może być z pracy usunięty.

Oczywista, taką interpretację umowy Związek kategorycznie odrzucił, gdyż intencją zawierających umowy w latach ubiegłych było, by każdy robotnik, który przepracował 25 lat w danym majątku, jeżeli był kiedyś ordynariuszem, nie mógł być zwolniony z pracy.

Stojąc zasadniczo na stanowisku, że każdy długoletni pracownik do czasu wprowadzenia ubezpieczeń na starość nie może być usuwany, Związek robotników Roln. w b. r. nie domagał się rozszerzenia tej ochrony również na pogardliwie nazywane przez obszarników „dziewice 50-letnie“, lecz nie mógł ustąpić od właściwej interpretacji § 28 umowy. Obszarnicy stanowczo na to nie zgodzili się.

To dzięki i niczem niewytłumaczone stanowisko obszarników spowodowało rozbicie rokowań. Obszarnicy udowodnili, że moralna strona tego zagadnienia: lojalność w stosunku do strony przeciwnej — dla nich nie istnieje.

Upór obszarników można tylko wytłumaczyć dążnością do powołania Nadz. Komisji Rozjemczej. Liczą oni bowiem na to, że pp. Niezabytowski i Meysztowicz delegują do tej Komisji najbardziej pożądanym dla obszarników przedstawicieli. Do takich rezultatów doprowadzają próby politycznego wskrzeszenia martwej klasy społecznej.

Zw. Rob. Roln., oczywiście, protestować będzie przeciw powoływaniu Nadz. Komisji Rozj. — i praw robotników rolnych dochodzić będzie na takiej drodze, jaką uzna za najlepiej prowadzącą do celu.

M. Nowicki.

Umowy na teren województw Poznańskiego i Pomorskiego zostały zawarte bez zmian.

Towarzysze angielscy w Zw. Zaw. Nauczycieli Szkół Powszechnych

Bawiący w Warszawie parlamentarzyści angielscy tow. tow. Shepherd i Beckett złożyli wczoraj wizytę zarządowi głównemu Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych. Goście żywo zainteresowali się obecnym stanem polskiego szkolnictwa powszechnego i działalnością największej organizacji nauczycielskiej. Z okazji tej odbyło się w hotelu Europejskim przyjęcie, na którym z ramienia związku obecni byli: wice-marszałek Senatu Woźnicki, wiceprezes Zw. P. N. S. P. poseł Z. Nowicki, redaktor „Głosu Nauczycielskiego“ p. Tomczak, i in. W dłuższej konferencji omówiono szereg zagadnień z dziedziny szkolnictwa powszechnego polskiego i angielskiego oraz wysunęto inicjatywę nawiązania ściślejszych stosunków. Rzucono również inicjatywę urządzenia międzynarodowego zjazdu przedstawicieli związków nauczycielstwa szkół powszechnych.

Urzednicy państwowi otrzymają stały dodatek do pensji

PAT. komunikuje:

Wobec tego, że Rząd już od listopada r. b. wypłaca pracownikom państwowym specjalny dodatek do uposażeń w charakterze narazie zasiłku, dodatek ten zamierza wypłacać dalej, a ponieważ zarówno forma prawna tego dodatku, jak i budżetowa, nie była dotąd ustalona, odbyła się wczoraj w Prezydium Rady Ministrów konferencja prezesa sejmowej komisji budżetowej Rymara z wicepremierem Bartlem, ministrem skarbu Czechowiczem i dyrektorem departamentu budżetowego Grodyńskim, celem ustalenia formy załatwienia tego zagadnienia na terenie Sejmu. Ustalono, iż rząd uwzględni podwyżkę płac urzędników w przewidywanym budżecie na pierwszy kwartał 1927 r. i wskaże źródła

pokrycia. Normy, ustalone w przewidywanym budżecie, będą podstawą do obliczenia paragrafów, obejmujących wydatki osobowe, czyli uposażenia w budżecie na 1927-28. Sprawa ta będzie ostatecznie ustalona w łonie rządu dn. 8 grudnia na posiedzeniu Rady Ministrów, poczem bezpośrednio wpłynę do Sejmu. Do tego czasu również minister skarbu ma ostatecznie ustalić źródła pokrycia i wysokość dodatków do uposażeń.

DROŻYZNA. Znaczne podwyższenie ceny masła

Komisja nabiałowa, w której reprezentowane są wszystkie większe firmy handlujące nabiałem, uchwaliła podwyższyć od 2 grudnia dotychczasowe ceny masła: wyborowego z 7 zł. 40 gr. do 8 zł. 20 gr., deserowego z 6 zł. 80 gr. do 7 zł. 60 gr., solonego I gat. z 6 zł. 20 gr. do 6 zł. 80 gr. i osekowego z 6 zł. do 6 zł. 60 gr. — wszystko za klg. w sprzedaży detalicznej. Ceny te zakomunikowano Kom. Rządu.

Komisariat Rządu przyjął podwyżkę do wiadomości, usprawiedliwiając to tem, że w ostatnich dniach masło zmiko prawie zupełnie z rynku warszawskiego i sprzedawane było po nadmiernych cenach z ukrycia! Kom. Rządu postawił, jako warunek, aby rynek warszawski był dostatecznie zaopatrzony w masło.

W ten sposób Kom. Rządu wyraził zgodę na znaczne podwyższenie ceny tego artykułu pierwszej potrzeby. To, że paskarze chowali masło chcąc osiągnąć wyższe ceny, bynajmniej nie usprawiedliwia faktu, iż Kom. Rządu zatwierdził nieuczciwą grę paskarską, przyczyniając się do dalszego wzrostu drożyzny.

DROŻYZNA W POZNANIU.

Komisja wojewódzka do badania kosztów utrzymania stwierdziła, iż w Poznaniu ceny w listopadzie w stosunku do października wzrosły o 4,93 proc.

Król rumuński Ferdynand ciężko zachorował

PRZEGLĄD PRASY

Zjazd Piasta. — Konferencja pracy. — „Czas“ o Dmowskim. — Tow. Marek o Meysztowiczu.

Zjazd piastowców w Krakowie bardzo zadowolili „Rzeczpospolitą“, która widzi w nim początek odrodzenia Chjeno - Piasta „do walki z czynnikami destrukcyjnymi“.

Zjazd ten zaimponował „Kurjerowi Polskiemu“, wykazując, że Piast jest „poważną siłą polityczną, z którą liczyć się należy“. Organ Poznańskiego zastrzegł się, że sama siła nie wystarcza, lecz potrzebne są „pewne wyższe wartości“.

„Głos Prawdy“ natomiast dostrzegł w zjeździe bankructwo przywódców Piasta, wyrażając się w tem, że nastrój pochodu na Wawel był pogrzebowy i że w zjeździe wzięło udział nie 5 tys., lecz znacznie mniej osób.

Argumenty jakoś... pogrzebowe.

Oświadczenie p. wiceprem. Bartla na konferencji pracy, że Rząd jest za utrzymaniem zdobytych społecznych klasy robotniczej i myśli nawet o „rozbudowie“ ustawodawstwa uprawiało w szal „Dwugroszówkę“. Prysłę legenda, jakoby Rząd przejął się postulatami Lewiatana — woła organ endecki. Tylko w zmniejszeniu świadczeń społecznych widzi „Dwugroszówka“ możliwość utrzymania produkcji i zwalczania bezrobocia i apeluje do zrzeszeń gospodarczych, nie skrupowanych „żadnymi ubocznymi względami taktyki politycznej“, by zabrały energicznie głos w tej sprawie.

Przebiega tu z jednej strony niesłychanie tępy i ciasny egoizm klasowy naszych lewiatanów, ślepy i głuchy na wszystko, co się dzieje w Europie i Ameryce, a z drugiej — spryt endecki, który pozwala endekom być w „opozycji“ do Rządu, a jednocześnie z całą energią zabiegać o swoje interesy materialne u tegoż Rządu, nie licząc się z nikim i niczem, prócz interesów własnej kieszeni.

„Czas“ krakowski ocenia akcję Dmowskiego do „narodu“ podobnie jak my:

„Obóz Wielkiej Polski“ wydaje się być tylko nowym szyldem dla sklepu ze starą tandetą, a pan Dmowski z wymalowanym na piersiach Białym Orłem ma być tym samym p. Dmowskim, który głosił egoizm narodowy, hałaśliwy antysemityzm, spolonizowanie Rusinów, walkę na trzy fronty, prowokowanie Anglii, ekskluzywność i partyjność, oportunizm w rzeczach gospodarczych oraz tysiące innych popularnych, ale niedorzecznych hasel“.

Min. Meysztowicz, który „obraził się“ i opuścił Komisję Budżetową, nie znalazł ani obrony ani słowa współczucia w prasie. Nawet „Warszawianka“ monarchistyczna, acz z załamem i smutkiem, nie może wydobyć z siebie słowa uznania czy pociechy dla drażliwości p. ministra sprawiedliwości. Pos. tow. Marek w wywiadzie „Kurjera Polskiego“ oświadczył w tej sprawie:

„Krytyka pos. Pragiera obracała się w ramach dozwolonej dyskusji ogólnej i nie była żadną obrazą rządu.

Min. Meysztowicz nie zna form parlamentarnych, bo przyzwyczajony za czasów carskich do niewolniczego służenia żyjącemu carowi, a również wielbiący głośną sprawczyńnię rozbiorów Polski: Katarzynę — sądził, że dyskusja budżetowa będzie się obracała tylko koło „cyferek budżetowych“, a nie obejmie całokształtu spraw, dotykających swobód konstytucyjnych i praworządności w państwie polskim“.

B.

Nakładem Instytutu Gospodarstwa Społecznego wyszła z druku praca

tow. Władysława Landaua
p. t. „OŚMIOGODZINNY DZIEŃ PRACY“
z przedmową prof. Ludwika Krzywickiego,
Cena zł. 3,50.

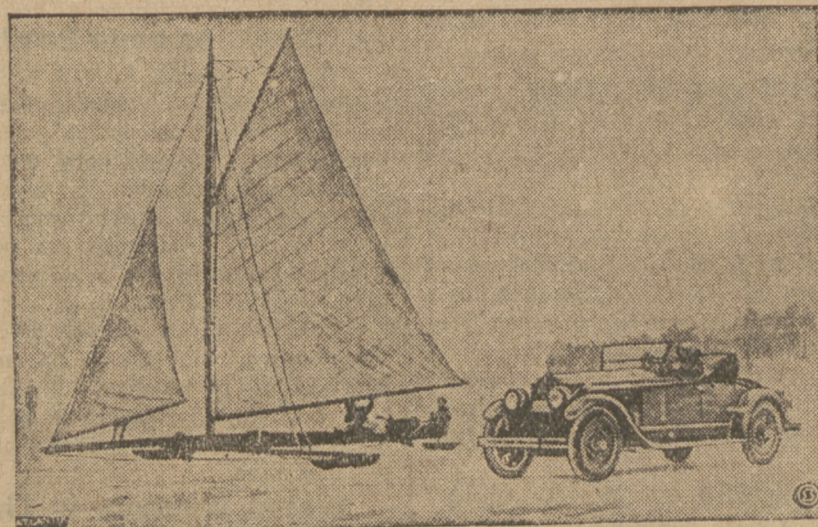
Skład główny w Księgarni Robotniczej,
Warecka 9, tel. 229-70.

Rece

udelikatnia natychmiastowo, wybieła, chroni od pęknięcia i odziebania,

Pâte de Prelats
Perfection

Do nabycia we wszystkich perfumeriach i składach aptecznych.

Wyścigi sanek żaglowych z automobilem

Na rozmaitych międzynarodowych zimowych placach sportowych wprowadzono w r. b. nowy sport zimowy w postaci wyścigów na lodzie pomiędzy sankami żaglowymi i automobilem, przychem automobil prawie zawsze wychodził z zawodów zwycięsko.

KRONIKA POLITYCZNA.

KONFERENCJA OŚWIATOWA.

Zapowiedziana przed kilku tygodniami na dzień 5 grudnia przez p. ministra oświaty Bartla konferencja oświatowa nie odbędzie się w tym terminie. Jak się dowiadujemy Min. Oświaty przygotowuje tezy rządowe na konferencję, wychodzące z zasady szkoły t. zw. jednolitej (7-letnia szkoła powszechna i 5-letnie gimnazjum). W myśl pierwotnego programu na konferencję zaproszeni zostaną przedstawiciele nauczycielstwa szkół powszechnych, średnich i wyższych, przyczem prawdopodobnie konferencja odbędzie się jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia.

ZASTĘPCA MIN. ZALESKIEGO.

W związku z wyjazdem Min. Zaleskiego do Genewy zastępuje go od dnia wczorajszego w sprawach resortowych podsekretarz stanu, p. Roman Knoll, którego nominacja na posła w Rzymie nie została dotychczas podpisana.

MARSZAŁEK PIŁSUDSKI NA UNIwersYTET W WILNIE.

Premier Marszałek Piłsudski ofiarował w czasie swego pobytu w Wilnie 2,400 zł. na uniwersytet Stefana Batoiego w Wilnie.

WYJAZD MIN. ZALESKIEGO.

Min. Spraw Zagranicznych p. A. Zaleski wyjechał wczoraj o godz. 9 m. 45 do Genewy na rozpoczętą się dnia 6 b. m. sesję Rady Ligi Narodów.

ZMIANY W MIN. SPRAW ZAGR.

Pierwszym sekretarzem poselstwa polskiego przy Kwirynale zostanie mianowany p. Chałupczyński. Na takie stanowisko w Helsingforsie wyjeżdża p. Bielski, pierwszy sekretarz poselstwa w Rzymie przy Kwirynale.

ZMIANY NA URZĘDACH.

Wbrew wiadomościom, jakoby zmiany na starostwach w Ciechanowie i Grójcu nie były aktualne, Kor. Warsz. stwierdza, że zgodnie z poprzednimi swymi informacjami z dn. 29 listopada, zmiany w tych starostwach już zostały dokonane, a odpowiednie dekrety nominacyjne podpisane. Starostą w Grójcu został mianowany p. Wyszkowski, dotychczasowy starosta w Ciechanowie; a starostą w Ciechanowie p. Pinakiewicz, dotychczasowy starosta w Gostyninie.

ZMIANY W POLICJI.

Jak się dowiadujemy, wojewódzki komendant policji w Białymstoku, podinspektor Roszkowski, został przeniesiony do dyspozycji Komendy Policji Państwowej w Warszawie; na stanowisko komendanta wojewódzkiej policji w Białymstoku mianowany został podinspektor Charlemagne, dotychczasowy zastępca komendanta policji stołecznej. Na stanowisko zastępcy komendanta policji stołecznej mianowany został nadkomisarz Jan Schuch, dotychczasowy komendant Głównej Szkoły Policyjnej.

POSIEDZENIE GRUPY PARLAMENTARNEJ POLSKO - FRANCUSKIEJ.

Wczoraj o godz. 4 min. 30 popołudniu odbyło się w sali Konwentu Seniorów posiedzenie plenarne Grupy Parlamentarnej Polsko - Francuskiej. Na posiedzenie to przybyło kilkudziesięciu członków grupy. Posiedzenie zaszczyli swoją obecnością panowie Marszałkowie Sejmu i Senatu. Wobec choroby p. prezesa Dębskiego, posiedzenie zajął sen. Kiriński krótkim przemówieniem, poczem zdał sprawę z działalności grupy sekretarz p. Dwernicki. Następnie po wysłuchaniu sprawozdania przewodniczący udzielił głosu pos. Strońskiemu, który w godzinie wyczerpującym przemówieniu scharakteryzował politykę polsko-francuską od chwili podpisania traktatów w Locarno. Nad przemówieniem pos. Strońskiego wywiązała się dłuższa dyskusja, w której zabierali głos sen. tow. Posner, pos. Bator i pos. Dąbski. Charakteryzowało dyskusję niezwykle ożywienie, czego dowodem, iż posiedzenie przeciągnęło się około dwóch i pół godzin.

ZNOW KONTROSKATA PISMA PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH.

Po kontroscata „Maszynisty“, organu Zw. Zaw. Maszynistów (co nastąpiło przed miesiącem) w dniu wczorajszym został skonfiskowany „Nasze Drukarni“ przy ul. Siennej 15, organ Zw. Niższych Funkcjonariuszów Państwowych p. t. „Niższy Funkcjonariusz Państwowy“ za umieszczenie artykułu p. t. „Pomoc czy jałmużna“.

NOWY STATUT DLA MONOPOLÓW PAŃSTWOWYCH.

Jak się dowiadujemy, Minister Skarbu zatwierdził projekty nowych statutów o monopolach państwowych. Zasadnicza zmiana, którą wprowadzają te statuty polega na tem, że specjalne komisje rewizyjne będą pozostawały w stałej łączności między Min. Skarbu, a Zarządami Monopolów: spirytusowego i tytoniowego.

Komisje rewizyjne składać się będą z 3 osób każda. Do Komisji rewizyjnej dla monopolu spirytusowego wchodzi: przewodniczący — inspektor ministerjalny p. St. Kulwiec, oraz Józef Borowski i Jan Krukowski — urzędnicy Monopolu Spirytusowego.

Do Komisji Rewizyjnej dla monopolu tytoniowego wchodzi: przewodniczący inspektor ministerjalny p. Lejdukowski Leon, oraz Chwałibóg Kaz. Naczelnik Wydziału Akcyz i Monopolów i Skroński W., urzędnik Monopolu Spirytusowego. Komisje rewizyjne będą w stałym kontakcie z Min. Skarbu, co miesiąc zaś będą składały Ministrowi sprawozdania.

Nota polska do Rządu Rzeszy

W SPRAWIE DEKLARACJI NIEMIECKICH STRONNICTW RZĄDOWYCH O WYBORACH NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

W dniu 30-go listopada poseł polski w Berlinie złożył rządowi niemieckiemu notę, zawierającą protest rządu polskiego przeciwko deklaracji, wygłoszonej przez postę Emmingera w imieniu stronnictw rządowych w parlamencie niemieckim w dniu 23-go listopada b. r. w sprawie ostatnich wyborów do rad gminnych na terenie województwa śląskiego.

Nota konstatuje, że deklaracja ta zawiera ze strony powyższych partii ocenę wyborów oraz krytykę postępowania władz polskich w stosunku do obywateli Rzeszy. Dalej stwierdza, że deklaracja

zajmuje się stosunkiem rządu polskiego do mniejszości niemieckiej w Polsce i że zawiera zwrot, w którym stronnictwa te zwracają się z podziękowaniem do wyborców, którzy głosowali na listy niemieckie. Nota wskazuje na to, że manifestacja ta odbyła się w obecności przedstawicieli rządu Rzeszy i ocenia to wystąpienie jako mieszanie się do spraw wewnętrznych obcego państwa, co jest sprzeczne ze zwyczajami międzynarodowymi i musi wywołać w opinii obu krajów niepożądane skutki z uszczerbkiem dla ich wzajemnych stosunków. (PAT.).

TELEGRAMY

Memorjał Niemiec o kontroli zbrojeń

Berlin, 1 grudnia. (PAT.). „Daily Telegraph“ ogłasza dziś memorjał, który rząd niemiecki nadesłał na ręce sekretarza gen. Ligi Narodów w sprawie kontroli zbrojeń. W memorjale tym rząd niemiecki czyni zastrzeżenia:

1) zarządzenia kontrolne mogą być usprawiedliwione jeżeli pewne okoliczności usprawiedliwiają przypuszczenie ze strony Ligi Narodów, że Niemcy nie wypełniają zobowiązań, co do rozbrojenia, ale nie może to usprawiedliwiać periodycznie powtarzającej się kontroli. Program szczegółowy komisji kontrolnej i jej skład osobowy budzą obawy zamiany kontroli dorywczej na stałą;

2) rząd niemiecki czyni zastrzeżenia w sprawie zapowiedzianego utworzenia stałych organów kontrolnych w strefie okupacyjnej, która została zdemilitaryzowana;

3) rząd niemiecki godzi się na umożliwienie członkom komisji kontrolnej Ligi Narodów przeprowadzenia wszystkich zarządzeń, ale stwierdza, że zakres władzy komisji kontrolnej w stosunku do władz niemieckich przekracza w niektórych wypadkach granice, zastrzeżone przez konstytucję niemiecką, zwłaszcza w odniesieniu do poszczególnych obywateli niemieckich.

Na sesję Rady do Genewy

Gdańsk, 1 grudnia. (PAT.). Komisarz generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku p. Strasburger wyjechał dziś w towarzystwie radcy legacyjnego p. Laliczkiego do Genewy na grudniową sesję Rady Ligi Narodów.

VANDERVELDE — PRZEWODNICZĄCYM.

Berlin, 1 grudnia. (PAT.). Prasa dzisiejsza donosi, że Niemcy zdecydowały się ostatecznie tym razem nie ubiegać się o przewodnictwo w Radzie Ligi. Przewodnictwo to przypaść ma na obecnej sesji belgijskiemu ministrowi spraw zagranicznych — Vanderveldemu.

Fałszywe informacje Rządu

Berlin, 1.XII. (PAT.). Na dzisiejszym posiedzeniu komisji budżetowej Reichstagu wytoczył poseł socjalistyczny Stücker skargę przeciw rządowi twierdząc, iż Min. Reichswehry udzieliło mu, jako sprawozdawcy budżetowemu w parlamencie fałszywych informacji co do ceny karabinów, wskutek czego udzielił i on błędnych informacji na plenum Reichstagu.

Cziczerin w Berlinie

Berlin, 1 grudnia. (AW.). Cziczerin, który przybył tutaj wczoraj wieczorem, zatrzyma się w Berlinie 5 do 6 dni. Wbrew zapewnieniom urzędowych źródeł sowieckich, które twierdzą, że jedyną przyczyną podróży sowieckiego ministra jest zły stan zdrowia i potrzeba konsultacji lekarzy niemieckich, dowiadujemy się, że Cziczerin odbędzie szereg konferencji, co świadczyłoby, że ma do spełnienia pewne misje polityczne.

Wykrycie zamachu na Primo de Riverę?

Madryt, 1 grudnia. (PAT.). „United Press“, Policja aresztowała tu pewnego anarchystę, który przygotowywał zamach na Primo de Riverę oraz na ministra spraw wewn. W mieszkaniu aresztowanego znaleziono kilka bomb.

Włochy mają otrzymać kolonię Kenya

Paryż, 1 grudnia. (A.W.). Korespondent „Chicago Tribune“ donosi z Rzymu, że na konferencji między Chamberlainem i Briandem omówiona zostanie sprawa oddania Włochom angielskiej kolonii Kenya. Oddanie to zatwierdzone zostanie specjalnym traktatem, zabezpieczającym interesy angielskie w tej kolonii. W ten sposób Włochy zdobędą nowe tereny dla swojej emigracji. Statut Kenya będzie miał formę mandatu, nadanego Włochom przez Ligę Narodów.

Obłuda nacjonalistów

Gdańsk, 1 grudnia. (PAT.). W sprawie projektu finansowego W. Miasta Gdańska gdańska rada finansowa powzięła charakterystyczną uchwałę. Projekt, przedstawiony radzie przez poprzedni senat, w którym brali udział zamiast nacjonalistów socjaliści, został przez nią w swoim czasie odrzucony, obecnie zaś rada zaaprobowwała projekt, dotyczący reformy podatków, który niczem się nie różni od projektu poprzedniego. Obecne stanowisko swoje rada finansowa uzasadnia tem, że nastąpiła jakoby zmiana okoliczności faktycznych.

Wybory gminne w Skrzeczoniu Cieszyńskim

Kraków, 1 grudnia. (PAT.). „Ilustrowany Kurjer Codzienny“ donosi, że wybory gminne w Skrzeczoniu Cieszyńskim, które odbyły się w niedzielę, miały przebieg spokojny. Na ogólną liczbę 24 mandatów Polacy uzyskali 8 mandatów (6 mand. katolicy, a 2 socjaliści).

Kto będzie następcą Krasina

Moskwa, 1 grudnia. (AW.). Wbrew poprzednim pogłoskom głoszącym o definitywnym wyznaczeniu przedstawiciela sowieckiego w Paryżu na opróżnione przez śmierć Krasina przedstawicielstwo londyńskie Sowietów, sprawa ta dotychczas nie jest ostatecznie przesądzona. Obok kandydatury Rakowieckiego mówiono ostatnio o kandydaturach Obolenskigo, Manuilskiego, Karachana i Kwirynga. Najaktualniejsza, jak się zdaje, jest obecnie jednak kandydatura Trockiego, którego Stalin chce się koniecznie pozbyć z terenu Rosji sowieckiej. Przeciwno kandydaturze Trockiego istnieje jednak bardzo zdecydowana opozycja, do której, między innymi, należy nowokreowany prezes III Międzynarodówki — Bucharin.

Trudności przy rokowaniach państw bałtyckich z Sowietami

Moskwa, 1 grudnia. (AW.). W pertraktacjach pomiędzy przedstawicielami związku sowieckiego a państwami bałtyckimi zachodzą dalsze komplikacje. W dniu wczorajszym wyjaśniło się, iż na skutek rozbieżności w sprawach zasadniczych w kwestii zasady umów separatywnych pomiędzy związkiem a państwami bałtyckimi, czego domagają się przedstawiciele Moskwy, oraz kilku innych ważnych sprawach skonstatowano daleką idącą trudność porozumienia. Wobec tego rokowania fińsko - sowieckie uległy zerwaniu przyczem ewentualne wznowienie ich nie nastąpi zapewne w tym roku.

Knowania monarchistów na Węgrzech

Budapeszt, 1 grudnia. (AW.). Pobyt naczelnika państwa Horthy'ego i premiera Bethlena na zamku arcyksięcia Józefa wywołał w tutejszych kołach politycznych sensacyjne komentarze. Krąży coraz uporczywiej pogłoski, iż na zamku odbywają się narady w sprawie proklamowania monarchji na Węgrzech. Proklamacja miałaby nastąpić przed zbierającą się sesją parlamentu, której pierwsze posiedzenie wyznaczone zostało na 25 stycznia. Twierdzą, iż głównym inspiratorem akcji obecnej jest premier Bethlen.

Możliwość przesilenia rządowego na Łotwie

Ryga, 1 grudnia. (PAT.). Położenie rządu jest niepewne i uzależnia się w wysokim stopniu od stanowiska ugrupowań prawicowych oraz deputowanych niemieckich, którzy zachowali dotychczas życziwą neutralność. Ostateczne głosowanie Izby nad interpelacją odbędzie się w piątek.

Tworzenie nowego Rządu w Grecji

Ateny, 1 grudnia. (PAT.). Rokowania, prowadzone w ostatnich dniach pomiędzy pięcioma przywódcami stronnictw parlamentarnych, doprowadziły ubiegłej nocy do ostatecznego porozumienia. Postanowiono zaofiarować prezesurę rady ministrów Aleksandrowi Zainisowi, który w dniu dzisiejszym ma udzielić odpowiedzi. Postanowiono zasadniczo powierzyć tekę finansów Cafandarisowi, spraw wewn. — Tealidarisowi, spraw zagranicznych — Michalacopulosowi, rolnictwa — Papanastasiu i komunikacji — Metaxasowi. Kandydaci do objęcia teki wojny i marynarki zostaną wyznaczeni przez trzech przywódców stronnictw republikańskich.

Wojna domowa w Chinach

Pekin, 1 grudnia. (PAT.). Walki pomiędzy armią Feng - Yu - Tsianga a wojskami Lien - Czen - Hua, który osłania prawe skrzydło sprzymierzonych armii chińskich trwają w dalszym ciągu. Wojska czerwone panują obecnie nad 7-mi prowincjami o 200 milj. mieszkańców.

Likwidacja powstania w Albanji

Białogród, 1 grudnia. (PAT.). „Avala“ donosi ze Skutari, że powstanie w Albanji można uważać za stłumione. Powstańcy ponoszą wszędzie klęski i kryją się w góry. Prawdopodobnie jednak będą zmuszeni do opuszczenia swych kryjówek i poddania się wojskom rządowym z powodu niekorzystnych warunków atmosferycznych oraz braku żywności i amunicji.

Zderzenie samolotów

Sztokholm, 1 grudnia. (PAT.). Na aerodromie w Malmslaett miała dziś miejsce katastrofa lotnicza, mianowicie na wysokości 500 metrów zderzyły się dwa samoloty wojskowe, przyczem jeden samolot, spadając roztrzaskał się. Pilot został zabity. Drugi samolot, pomimo zderzenia, wylądował, przyczem lotnik odniósł tylko rany.

Rewolucja w Meksyku

Nowy Jork, 1 grudnia. (PAT.). Według wiadomości, nadchodzących z Meksyku, w całym kraju wre walka rewolucyjna. Szczegóły trudne są do ustalenia wobec ostrej cenzury zarządzanej przez rząd centralny w Meksyku. Jak obliczają, ogólna ilość sił rewolucyjnych operujących w 9 najbardziej zrewoltowanych stanach dochodzi obecnie do 20 tys.

— Z Paryża donoszą: W sprawie pani Lambrino przeciwko b. następcy tronu rumuńskiego ks. Karolowi trybunał paryski uznał się niekompetentnym i skazał p. Lambrino na koszty.

Taryfa telefoniczna pozostaje narazie bez zmiany

Dowiadujemy się, że p. minister handlu i przemysłu nie zatwierdził wniosków komisji międzyministerjalnej, powołanej dla zbadania kalkulacji taryfy telefonicznej w Warszawie. Sprawa zmiany taryfy stanie się przedmiotem dyskusji na Komitecie ekonomicznym ministrów w tym wypadku o ile zostanie ona podwyższona przez ministra, do którego resortu przydzielona będzie Gen. Dyr. Poczty i Telegrafu.

Jak wiadomo, dotąd przydział ten nie został jeszcze zdecydowany. Wobec tego taryfa telefoniczna w Warszawie pozostaje narazie bez zmiany.

PRZEDSTAWIENIE TEATRALNE T. U. R. „Figle polityczne“.

Oddział Warsz. T. U. R. zakupił przedstawienie na dzień 5-go grudnia w teatrze Letnim przedstawienie teatralne. Dana będzie wesoła komedia Tristana Bernarda i Alfreda Athisa p. t. „Figle polityczne“. Bilety w cenie od 50 gr. do 3.50 zł. nabywać można w Sekretarjacie T. U. R., Al. Jerozolimskie 6, od godz. 7—8 wiecz. (pokój) Nr. 12, tow. Żurkówna). Tow. kolporterzy otrzymują 5 proc.

Katastrofa kolejowa

Wczoraj pociąg pospieszny Nr. 1405, zdążający z Krakowa przez Górny Śląsk i Poznań do Gdańska uległ w Kępnie o godzinie 1,28 w nocy wypadkowi wskutek silnego najeżdżania parowozu na pociąg. Na stacji tej odbywa się codziennie wymiana parowozu, który przeprowadza pociąg z niemieckiego G. Śląska na parowóz polski. Uderzenie parowozu było tak silne, że parowóz, wagon bagażowy, poczta i jeden wagon 3 klasy doznały poważnych uszkodzeń. Podróżna Marta Hüpper z Poręby, trzej funkcjonariusze pocztowi z Poznania doznali lekkich obrażeń, zaś konduktor pociągu ciężkich obrażeń ciała. Ciężko rannego konduktora odwieziono do szpitala w Ostrowie, podczas gdy lżej ranni udali się w dalszą drogę. Po wyłączeniu uszkodzonych wagonów odjechał pociąg do Poznania z 1,05 min. opóźnieniem.

Komisja Kulturalno - Artystyczna przy Radzie Związków Zawodowych niniejszem zawiadamia, że od dn. 30.XI wydaje bilety do następujących teatrów:

Do teatru Polskiego na „Dzieje Grzechu“ Stefana Żeromskiego na 6 grudnia, o godz. 8 wiecz.

Do teatru Narodowego na „Miłosny labirynt“ Wroczyńskiego na 13 grudnia o g. 8 w. Bilety wydaje Robotniczy Wydział Wychowania Dziecka i Opieki nad Niem od godz. 4 do 6 wiecz. Warecka 7 i Księgarnia Robotnicza, Warecka 9.

Dr. Jan AŁAPIN

Królewska 31, tel. 49-44. Choroby skórne, wener. (syfilis—analizy krwi) niemoc pł. Gabinet, światło—rentgenoleczniczy. 9—2, 5—8.

Przepiękne ozdoby na choinkę wykonasz wedle wzorów z książki p. t.

„OZDOBY CHOINKOWE“

Cena 1 zł. 50 gr.

Do nabycia w każdej księgarni, w kioskach Tow. „Ruch“, lub w Tow. Wydawn. „Bluszcz“, Warszawa, Krak. - Przedmieście 99.

WIADOMOSCI Z CAŁEGO KRAJU.

Poznań

WIELKI WIEC PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH.

W dniu 26 b. m., w sali ogrodu Zoologicznego, odbył się wielki wiec pracowników państwowych, przy udziale przeszło 3.000 osób, wśród których przeważali kolejarze.

Wiec ten był demonstracją wobec rządu i Sejmu, z powodu krzywdzącego traktowania pracowników państwowych pod względem uposażeń i wynagrodzeń. Przemawiali przedstawiciele różnych związków, wśród których na wyróżnienie zasługuje między innymi, przemówienie przedst. Zw. Urz. Państw., który nawoływał gorąco do solidarności w działaniu.

Z ramienia Z. Z. K. przemawiali wśród gorących oklasków — tow. Odobina, Suda i Turtoń. Słusznie też jeden z nich podniósł, że za zło, jakie się szerzyło w urzędach, dużą odpowiedzialność ponoszą różne związki, które nie zdobyły się na to, ażeby z niem walczyć. Jedynym związkiem, który prowadził bezwzględnie i systematycznie walkę z różnymi nadużyciami — to Z. Z. K. i z tego powodu członkowie Z. Z. K. byli nawet prześladowani. Słusznie również zapytał tow. Turtoń, jakie będzie stanowisko innych organizacji na wypadek, gdyby rząd odrzucił postulaty pracowników państwowych, czy byłiby oni gotowi do walki, wspólnie z Z. Z. K.

Po wyczerpaniu dyskusji uchwalono jednogłośnie cały szereg wniosków, znanych już z wystąpienia Bloku Komunikacyjnego. Wśród uchwał były również wnioski zgłoszone przez przedstawicieli Z. Z. K., w sprawie pragmatyki służbowej, przestrzegania 8-mio godz. dnia pracy i inne.

Po zakończeniu dyskusji chciał jeszcze przemawiać poseł Piotrowski (chadek), lecz nie mógł przysiąc do słowa, gdyż zgromadzeni nie dali mu mówić. Wreszcie w głosowaniu olbrzymią większością głosów uchwalono nie słuchać jego przemówienia.

Kompromitacja posła chadeckiego godzi w cały obóz empeerowsko-chłopski, który przez swój lajdacki system rządzenia w Polsce doprowadził do nędzy rzesze pracownicze. I tu nie pomoże żadne strojenie się w togi obrońców klasy pracującej, gdyż zbyt świeżo jeszcze w pamięci pozostałe zachowanie się tych panów wtedy, gdy oni znajdowali się u steru rządów.

Włocławek

NEUDAŁY ZAMACH NA POCIĄG.

Ostatnio usiłowano dokonać zamachu na pociąg idący wzdłuż linii kolejowej Suwałki — Trzcianki. Poodkręcano śruby szyn na moście nad rzeczką, znajdującą się pomiędzy wymienionymi stacjami. Katastrofa nie nastąpiła, gdyż w ostatniej chwili patrolujący tor dozorca spostrzegł zniszczenie i tor naprawił. Ogólnie przypuszczają, że zamach jest dziełem grup szaulistów, którzy oddziały w ciągu kilku dni ostatnich krążyły nad granicą w pobliżu wymienionego odcinka kolejowego.

RUCH ROBOTNICZY

ZAWIESZENIE STRAJKU W RZEŹNIACH.

W ciągu dnia wczorajszego Komisarz Rządu m. Warszawy, p. Jaroszewicz, oraz naczelnik wydziału bezpieczeństwa Kom. Rządu, p. Siedlecki, odbyli kolejno dłuższe konferencje z przedstawicielami obydwu zainteresowanych stron, t. j. pracodawców i pracowników, a więc z reprezentantami zw. handlowych trzodą chlewną, oraz I Oddziału Mięsnego Zw. Zaw. Prac. Przem. Spożywczego.

W konsekwencji ustalono, że strajkujący pracownicy wznowią pracę, związana z nocnym ubojem, w nocy ze środy na czwartek. Natomiast pracodawcy zobowiązali się wycofać z rzeźni, do czasu załatwienia konfliktu, nowoprzyjętych pracowników.

Dziś w godzinach rannych, pod przewodnictwem inspektora okręgowego pracy, inż. Bohuszevicza, odbędzie się konferencja z udziałem obydwu stron, w celu zlikwidowania konfliktu.

W ten sposób cała sprawa przeszła z rąk władz administracyjnych do Min. Pracy.

DO ROBOTNIKÓW PRZEMYSŁU MIĘSNEGO

Zgodnie z umową, zawartą w Kom. Rządu i wobec wycofania z targowiska fałszywych inwalidów, Zarząd Główny Zw. Zaw. Rob. Przem. Spoż. w Polsce, konstatując, iż cel strajku został osiągnięty — wzywa Oddziały i Sekcje przemysłu mięsnego do natychmiastowego powrotu do pracy.

Za Zarząd Główny

Przew. MORAWSKI
Sekt. STANIOCH.

WYRÓWNAĆ OBCIĘTE PREMJE TRAMWAJARZY.

Jak wiadomo Dyrekcja Tramwajów Miejskich obniżyła bezprawnie w czerwcu b. r. blisko o 50 proc. t. zw. premje, wypłacane pracownikom tramwajowym, motywując tę obniżkę rzekomym złym stanem finansowym tramwajów.

Obecnie stan finansowy tramwajów znacznie się poprawił, gdy tymczasem sytuacja materialna pracowników tramwajowych znacznie się pogorszyła, na skutek szalonego wzrostu drożyzny. Pensje tramwajarzy — wobec cen na rynku — nie mogą zaspokoić ich najprymitywniejszych potrzeb. Nasuwa się więc konieczność natychmiastowego podniesienia do dawnej normy bezprawnie obciętych premji.

Na walnych zebraniach Zw. Tramwajarzy zapadły uchwały, domagające się wyrówna-

Katowice

KORFANTY WYCOFAŁ SKARGĘ PRZECIWKO „GAZECIE ROBOTNICZEJ“.

„Gazeta Robotnicza“ donosi:

Swego czasu donosiliśmy o zabiegach p. Korfanta, poczynionych w Warszawie, w sprawie oskarżonych o szpiegostwo członków „Volksbundu“. Na to p. Korfanta odpowiedział w „Polonii“, że wytoczy skargę „Gazecie Robotniczej“ o oszczerstwo. Istotnie też wniósł skargę przeciwko odpow. red. „Gazety Robotniczej“, tow. H. Majerowi. Na rozprawę czekaliśmy z całym spokojem.

We wtorek, dnia 30 listopada r. b. miała się odbyć rozprawa w Sądzie Powiatowym w Katowicach, ale w sobotę jeszcze tow. Majer otrzymał zawiadomienie z sądu, że p. Korfanta skargę wycofał, tak, że sprawa została umorzona.

P. Korfanta widocznie sam się przekonał, że proces przegra, dlatego też wolał skargę wycofać.

WIECE W SPRAWIE REALIZACJI SZKOŁY JEDNOLITEJ.

Wczoraj podawaliśmy w „Robotniku“ sprawozdania z przebiegu konferencji Zw. Nauczycielstwa Szkół Powsz. w sprawie szkoły jednolitej w Warszawie i Nieszwarcu.

Także same konferencje i wiece odbyły się w ciągu tygodnia jeszcze w Płocku, Białymstoku i Krośniewicach.

Wszędzie zauważyliśmy, że dają ogromne zainteresowanie się tą sprawą rodziców, będące dowodem, jak dalece żywotną jest sprawa realizacji szkoły jednolitej.

Lublin

ROBOTNIK Z NĘDZY RZUCIŁ SIĘ POD KOŁA POCIĄGU, W POBLIŻU FABRYKI PLAGE-LASKIEWICZ.

W dn. 28 ub. m. na st. Lublin, naprzeciwko fabryki Plage — Laskiewicza (na torze kolejowym szlaku Lublin — Kowel) został zabity przez pociąg robotnik, Wziątek Jan, (lat 45), zam. w Lublinie. Przyczyną samobójstwa — brak pracy i środków do życia.

Kielce

ZNOWU ZAMACH UCZNIA NA PROFESORA.

Uczeń kieleckiej szkoły handlowej, 18-letni Gajdo, usiłował dwukrotnie wystrzelić z rewolweru pozbawić życia prof. Siodłowskiego; następnie sam usiłował odebrać sobie życie. Strzały, na szczęście, chybiły.

Lwów

POMNIK SŁOWACKIEGO.

Nadesłano dotychczas 12 projektów na pomnik Słowackiego we Lwowie. Do sądu konkursowego powołani zostali między inn. prof. Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Gąsienicki, delegat warszawskiej szkoły Sztuk Pięknych, p. Czajkowski oraz referent depart. sztuki p. Sawicki.

nia zmniejszonych premji do wysokości otrzymywanych przed dniem 1 czerwca b. r. Dziś w tej sprawie Zarząd Związku przedłoży Dyrekcji memoriał, domagający się uwzględnienia słusznych postulatów tramwajarzy.

Postulaty te winny być uwzględnione, gdyż słuszności ich nikt zaprzeczyć nie zdoła.

ZATARG W PRZEMYSLE NAFTOWYM.

Na skutek wezwań, wystosowanych przez Związki Zawodowe Górników, Metalowców i Chemicznych (w Krakowie) do pracodawców w przemyśle naftowym w sprawie rokowań o podwyżkę płac — Izba Pracodawców w przemyśle naftowym w Boryslawiu zaprosiła wymienione związki na konferencję dn. 6 b. m. w Instytucie Technologicznym we Lwowie.

Poznań.

ECHA ZEBRANIA ZW. KOLEJARZY Z. Z. P.

Ponieważ Zw. Kolejarzy Z. Z. P. rozgłasza fałszywe sprawozdania z odbytego zebrania, zwołanego przez Z. Z. P. w Poznaniu, w dn. 9 listopada r. b., zmuszeni jesteśmy wyjaśnić sprawę.

Zebranie to odbywało się w sali „Buleward“ Liczba zebranych dosięgała najwyżej 500 ludzi, byli to prawie sami członkowie Z. Z. K. i Z. Z. P. oraz konduktorzy, których już przedtem specjalnie uczono, jak mają hałasować, aby nie pozwolić mówić nikomu z Z. Z. K.

Jak tylko weszliśmy na salę, natychmiast wiedziliśmy, co się dzieje, bowiem Z. Z. P. miało swoją milicję, z opaskami na rękach i grubymi kijami, przywoływali do „spokoju“ tych kolejarzy, którzy reagowali na oszczerstwa Nowakowskiego. Nowakowski chwycił się najsłabszej demagogii i operował kłamstwami.

Kiedyś zgłosili się do głosu, przedydząc wiecu ograniczyć czas przemówienia do 10 minut w którym to czasie p. Nowakowski dawał znaki swoim bojówkom, aby hałasowały.

Stwierdzamy, że większość zebranych była do tego stopnia podstępna, że nawet między sobą zaczęto się w końcu szarpać.

Rezolucja została przeszmuglowana, bowiem, kiedy kol. Turtoń chciał zabrać głos do rezolucji, — przedydząc głosu nie udzielił. Przyczem forma dania pod głosowanie była taka, że zebrani sami nie wiedzieli, czy głosowali za, czy przeciw rezolucji. Dlatego też zaledwie kilkanaście rąk się podniosło — większość zaś nie głosowała wcale.

Chcąc również zwrócić uwagę, że na sali znajdowało się dużo nie — kolejarzy, ludzi z N. P. R. — prawnicy. Niektórzy z nich, w kilka dni później, na zebraniu „Strzelca“, wstawili się, jako bojówkowi faszystowskie.

Z ŻYCIA PARTJI

TT. BARLICKI I CZAPIŃSKI W BIAŁEJ MAŁOPOLSKIEJ.

W poniedziałek w Białej Małopolskiej odbyło się pod przewodnictwem t. Pajaka, olbrzymie Zgromadzenie Ludowe. Referaty polityczne wygłosili tt. Barlicki, Czapiński i Glücksman z niemieckiej Socjalistycznej Partii Pracy.

Zgromadzeni, w liczbie około 3.000, wyrazili jednomyślnie pełne zaufanie C. K. W. i Z. P. P. S. Mówców witano i dziękowano im burzliwymi oklaskami.

KONFERENCJA OGÓLNA CZŁONKÓW P. P. S. W PABJANICACH.

W sobotę dn. 27 listopada odbyła się Konferencja P. P. S. w Pabjanicach przy licznych udziałach członków partii.

Tow. poseł Szczerkowski wygłosił referat o sytuacji politycznej i gospodarczej kraju.

Po dłuższej dyskusji nad wygłoszonym referatem, w której zabierało głos wielu towarzyszy — uchwalono nie omal jednogłośnie rezolucję, z której wynika, że Konferencja wita z zadowoleniem przejście Partii do opozycji przeciwko obecnemu Rządowi i stwierdza, że Konferencja solidaryzuje się całkowicie z postulatami politycznymi i gospodarczymi wysuniętymi przez władze centralne Partii.

WARSZAWSKI OKR. KOM. ROBOTN.

P. P. S. wzywa wszystkich radnych Kasy Chorych z frakcji P. P. S. (nowowytbranych) na zebranie, które się odbędzie dn. 4 b. m. o godz. 6 wiecz. w lokalu O.K.R. (Al. Jerozolimskie 6).

O. K. R. P. P. S. Warszawa — Podmiejska. Posiedzenie Egzekutywy odbędzie się w piątek, o godz. 7 wiecz.

W czwartek, dnia 2 b. m.

N-Bródno. O godz. 5, Syrokomli 22, ogólne zebranie członków dzielnicy, na którym tow. Edward Zawadzki wygłosił referat n. t.: „Stosunek P. P. S. do Rządu“.

Jerozolima. O godz. 7, Chłodna 41, ogólne zebranie członków dzielnicy, na którym tow. Medard Downarowicz wygłosił referat n. t.: „Stosunek P. P. S. do Rządu“.

Tramwajowa Org. PPS. Godz. 7, Al. Jerozolimskie 6, posiedzenie komitetu.

WYPADKI

ZAJŚCIE NA TERENIE BUDOWY WĘZŁA WARSZAWSKIEGO.

Na terenie budowy węzła Warszawskiego, na VI posterunku kolejowym stacji Warszawa-główna-towarowa, wynikła sprzeczka pomiędzy pracującymi tam bezrobotnymi, przyczem doszło do bójki. W czasie bójki otrzymał ranę w głowę 35-letni Ignacy Piszczatowski z Wierzbna. Lekarz Pogotowia stwierdził wstrząs mózgu i przewiózł Piszczatowskiego w stanie ciężkim do szpitala Dzieciątka Jezus. Sprawcę napadu Sruła Hersza (Szczęśliwa 13) aresztowano.

POD KOŁAMI POCIĄGU.

Na stacji w Zabkach 17-letni Edward Fernolc, mieszkaniec Kawęczyna wyskakując z pociągu, dostał się pod koła, które zmiażdżyły mu lewą stopę, oraz doznał ogólnego potłuczenia. Nieszczęśliwego przywieziono na dworzec Wileński, gdzie po nałożeniu opatrunku przez lekarza Pogotowia, Fernolca w stanie ciężkim przewieziono do szpitala Przemienienia Pańskiego.

PRZY PRACY.

Przy ul. ks. Ziemiowita nr. 32, robotnica Aleksandra Wiśniewska w czasie pracy doznała poszarpania w maszynie prawej dłoni. Nieszczęśliwej udzielił pomocy lekarz Pogotowia.

ZBRODNICZE NAPADY.

Na ul. Dalekiej nr. 6, na przechodzącego kolejarza Stanisława Szelię napadł niewykryty sprawca i zadał mu kamieniem cios w głowę. Ranę, o którego lekarz Pogotowia stwierdził zgniecenie kości ciemieniowej, przewieziono w stanie ciężkim do szpitala Dzieciątka Jezus.

— Na ul. Leszno przed domem nr. 30 na przechodzącego piekarka Franciszka Piotrowskiego również napadł niewykryty sprawca i tępym narzędziem zadał cios w głowę.

ZNACZNA KRADZIEŻ.

Przy ul. Młynnej nr. 9, do mieszkania Joska Zilberberga współwłaściciela składu skór, przebijającego chwilowo w Olkusz, dostali się niewykryci złodzieje, którzy skradli różne ubrania męskie, 2 futra, nakrycia stołowe srebrne i platynowane, bieliznę i różne inne rzeczy, stanowiące wyprawę ślubną syna Zilberberga Lejby. Poszkodowani obliczają ogólne straty na 15.000 zł.

POSTRZELENIE KONDUKTORA.

W pociągu nr. 173, na odcinku Piastów-Pruszków, w czasie biegu pociągu, niewykryty sprawca wystrzelił z rewolweru. Kula ugodziła w prawy bok stojącego na stopniach pociągu konduktora, Jakóba Wasiaka. Rannego przywieziono do Warszawy i, po opatrunku, przewieziono do domu.

WYPADKI SAMOCHODOWE.

Na rogu ul. Złotej i Marszałkowskiej, pod przejeżdżający samochód, dostał się 16-letni Stanisław Urbanski, robotnik (Pańska nr. 10). Poszkodowanego przewieziono do ambulatorium Pogotowia, gdzie dyżurny lekarz stwierdził potłuczenie lewego kolana.

— Na ul. Marszałkowskiej na wprost domu nr. 134 został uderzony przejeżdżającym samochodem 54-letni Józef Wasilowski, właściciel fabryki (Krochmalna nr. 71). Poszkodowanego opatrzył lekarz w ambulatorium Pogotowia.

W piątek, dnia 3 b. m.

Powisłe. O godz. 6 w lokalu dzielnicy, Solec 68, odbędzie się posiedzenie komitetu oraz o godzinie 7 ogólne zebranie członków dzielnicy, na którym prof. Markowski wygłosi IV odczyt z cyklu „Katolicyzm a postęp“, p. t.: „Reformacja“.

Powązki. O godz. 7 w lokalu dzielnicy, Okopowa 30 m. 16, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy.

Praga. O godz. 7 w lokalu dzielnicy, Brukowa 29, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy, na którym tow. Edward Zawadzki wygłosi referat n. t.: „Położenie gospodarcze Europy“.

Czerniaków. O godzinie 7 w lokalu dzielnicy Solec 67, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy, na którym tow. Medard Downarowicz wygłosi referat n. t.: „Zagadnienia społeczne Europy“.

Ruch kult-oświatowy

Odczyt senatora tow. St. Posnera. W dn. 8 b. m. o godz. 11 przed poł. odbędzie się w lokalu T. U. R., Al. Jerozolimskie 6, odczyt sen. tow. St. Posnera p. t.: „Socjalizm a komunizm“. Wejście tylko dla członków Warsz. Org. Mł. T. U. R. Po odczycie dyskusja.

Przedstawienie na Powązkach. Dnia 4 i 5 b. m. w sobotę i niedzielę, odbędzie się o godz. 7 m. 30 wiecz. przedstawienie teatralne, urządzone staraniem sekcji dramatycznej Powązkowskiego Koła Młodzieży T. U. R. Bilety w cenie 50 groszy przy wejściu.

Robotnicza Gromada Harcerska im. B. Limanowskiego. Przy Powązkowskim Kole Młodzieży T. U. R. zawiązała się Rob. Gromada Harcerska im. B. Limanowskiego. Uroczyste otwarcie odbędzie się 5 grudnia w niedzielę o godz. 3 po poł. w lokalu Koła, Dzielna 95.

Z. N. M. S.

Baczność członkowie organizacji! Dziś, 2 b. m. wszyscy obowiązani są stawić się po odbiór numerów „Głosu Niezależnego“ do kolportażu w lokalu T. U. R., Al. Jerozolimskie 6, pomiędzy 6 — 8 wiecz. Zarząd.

WIECZORNICA AKADEMIKÓW.

Dnia 7 grudnia b. r. o godz. 10 wiecz. odbędzie się wieczornica towarzyska Z. N. M. S. w lokalu Tow. Artystycznego, Trębacka 10.

Zaproszenia nabywać można we wtorki, czwartki i soboty w Sekretariacie Z. N. M. S., Al. Jerozolimskie 6.

UGODZONY NOZEM.

W domu nr. 12 przy ul. Zajęczyj doręczarz, 44-letni Karol Karczewski, został ugodzony nożem w nos, przez niewykrytego sprawcę. Rannego c-patrzył na miejscu lekarz Pogotowia.

ROZBÓJ POD MIASTEM.

Wczoraj w nocy, na szosie Nadarzyńskiej, w odległości 2 kilometrów od Nadarzyna, dokonano napadu bandyckiego na przejeżdżające furmanki, z których zrabowano beczkę śledzi, pakę mydła i inne towary oraz rewolwer z nabojami, na ogólną sumę 4.000 zł. Ilości napastników i nazwiska poszkodowanych, narazie nie ustalono, gdyż zameldowanie przyjęto na posterunku w Nadarzynie, pow. Białskim, przez który to posterunek zarządzony jest pociąg.

ZDERZENIE SAMOCHODU Z TRAMWAJEM.

Na roku ul. Wielkiej i Świętokrzyskiej samochód osobowy nr. 19625 (1068), wymijając platformę, zderzył się z wagonem tramwajowym rob. zym. Wskutek zderzenia, samochód uległ silnemu uszkodzeniu.

Szczer wyskoczył z rozbitego samochodu i, przed przybyciem policjanta, uciekł. Jadący w tymże samochodzie, jako pasażer, drugi zwoź, 27-letni Bolesław Nalewajczyk (Al. Jerozolimskie 53), doznał potłuczenia lewego stawu skokowego. Pogotowie po opatrunku przewiozło Nalewajczyka do domu.

NAGŁY ZGON PRZY PRACY.

W fabryce „Pocisk“ w Rembertowie z nie wiadomej przyczyny zmarł nagle Józef Pakuła, palacz.

9-ta Loteria Państwowa na Cele Dobroczynne

Ciągnięcie dnia 22 grudnia 1926 r.

7.000 wygranych na ogólną sumę 119.100 złotych.

Główna wygrana 30.000 zł. i mniej sze wygrane 10.000, 2.000, 1.000 zł. i t. d. Wygrane wypłaca się bez potrącenia.

Cena całego losu 6 zł., połówki 3 zł.

Losy są do nabycia w kolekturach, Kasach Skarbowych, sklepach tabaczkowych i w Kancelarii Generalnej Dyrekcji Loterii Państwowej, Warszawa, Nalewki 2.

Konto w P. K. O. Nr. 32.000.

Zamówienie wyciąć i przesać:

Kancelaria Generalnej Dyrekcji Loterii Państwowej Warszawa, Nalewki Nr. 2.

Upraszam o przesłanie mi ..... sztuk losów Loterii Dobroczynnej. Równocześnie wpłacam na konto P. K. O. Nr. 32.000 złotych ..... gr.....

Adres .....

KRONIKA

STAN POGODY.

W Zakopanem wczoraj było dość pogodnie, temperatura rano — 2°, w południe + 5°, najniższa w nocy — 5°, najwyższa onegdaj + 3°.

Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie + 1,5°, najniższa — 0,3°.

Przypuszczalny przebieg pogody w dniu dzisiejszym: pochmurno i mglisto, miejscami drobne opady śnieżne; lekki mróz na północnym wschodzie i wschodzie, natomiast temperatura w pobliżu lub nieco poniżej 0°. Słabe wiatry z kierunków wschodnich i północno-wschodnich.

Z Rady m. stoł. Warszawy. 341 posiedzenie plenarne Rady odbędzie się w dn. 2 grudnia r. b. (dzisiaj) o godz. 19-tej w sali obrad Rady.

Opodatkowanie gruntów państwowych. Wobec szeregu zapytań związków komunalnych i władz nadzerczych nad niemi, jakie grunty państwowe mogą być opodatkowane przez związki komunalne, w porozumieniu z min. skarbu, wyjaśnił ostatnio w okólniku, że, na podstawie obowiązujących przepisów, grunty państwowe, które ze względu na swoje specjalne przeznaczenie nie mogą być użytkowane w znaczeniu użytkowości rolnej, jak naprz. grunty forteczne, place ćwiczeń, tory kolejowe, drogi publiczne, stoki, rowy i t. d. — nie mogą być obciążone samodzielnymi podatkami komunalnymi. Natomiast inne grunty państwowe, nieposiadające specjalnego przeznaczenia, wyłączającego możliwość ich użytkowania we wspomnianym wyżej znaczeniu, mogą podlegać opodatkowaniu na rzecz związków komunalnych, niezależnie od tego czy są przez państwo faktycznie użytkowane pod względem rolnym czy też leżą odłogiem.

Szkarlatyna. Ogólna ilość chorych na szkarlatynę w szpitalach warszawskich wynosiła we wtorek rano 504 osoby. W ciągu tego dnia przybyło 12 nowych chorych, razem więc było 516 osób. Z tego w omawianym dniu wyzdrowiało 15, zmarło 1, pozostało więc na środę 500 osób, a więc o 4 mniej, niż na dzień poprzedni.

Spis poborowych rocznika 1906. W czwartek, 2 grudnia w kolejnym dniu spisu poborowych rocznika 1906. winni stawić się w sekcji wojskowej magistratu przy ul. Daniłowiczowskiej 1, mieszkańcy XI komisariatu P. P., nazwiska których rozpoczynają się od A. do K. włącznie.

Generalna Dyrekcja Poczty i Telegrafów wydaje pocztowe znaczki opłaty edycji widoczkowej o wartości 40 groszy.

Rysunek powyższych znaczków, wymiaru 20,2 x 25,5 mm, przedstawia widok Wawelu, otoczony ramką ornamentyczną. W górnej części znaczka, po lewej stronie, umieszczono napis „40 gr.”, w dolnej zaś godło Państwa i napis „Poczta Polska”. Kolor znaczka — niebieski.

Znajdujące się w obiegu znaczki opłaty wspomnianej wartości dawnej edycji są nadal ważne.

Salon Nowości Radiowych. W dniu 4 grudnia r. b. staraniem T-wa Popularyzacji Radia, zostanie otwarty w lokalu Pracowni dla Radioamatorów tegoż T-wa Miodowa 6 m. 1 „Salon Nowości Radiowych”, który stanowić będzie przegląd najnowszych aparatów, części składowych i akcesoriów, znajdujących się na rynku warszawskim. Udział w „Salonie” zapowiedziały krajowe wytwórnie i hurtownie radiotechniczne. Salon będzie czynny do dnia 12 grudnia r. b. i otwarty dla publiczności codziennie od godz. 12 do 22. Podczas trwania „Salonu” wygłaszane będą odczyty z dziedziny radia. Cena biletów wstępu — 1 zł, dla dorosłych oraz 50 gr. dla młodzieży.

Wystawa zbiorowa prac Aleksandra Manna. W niedzielę, otwarto w lokalu Zw. Zaw. Polskich Artystów - Plastyków (Marszałkowska 69) wystawę prac malarskich i graficznych artysty - malarza Aleksandra Manna. Wystw otwarta w godz. 10 — 7 wiecz.; w święta od 10 — 3 po poł.

Przy Grupie Literackiej „Argonauci” powstaje Klub Artystyczny w celu zgrupowania adeptów rozmaitych dziedzin sztuki.

Informacji udziela sekretariat czynny w niedzielę i środy między 4 — 6. Ceglana 17 m. 4.

ZEBRANIA I ODCZYT.

Towarzystwo Zolenników Szkoły Pracy komunikuje, że I wykład metodycznego kursu języka polskiego tow. Weychert - Szymanowskiej p. t.: „Uwagi stylistyczne przy nauce czytania na niższych stopniach nauczania” odbędzie się dnia 3 grudnia b. r. o godz. 7 wiecz. w lokalu Związku Spółdzielni Spożywców, Nowogrodzka 21 (I piętro).

Zarząd Polskiego Tow. Geograficznego zawiadamia, że dnia 3 b. m. o godz. 8 wiecz. odbędzie się w lokalu Zakładu Geograficznego U. W. Nowy Świat 72, odczyt P. Tadeusza Skowrońskiego na temat: „Samochem z Teheranu do Trebizondy”.

Odczyt w Okręgowym Oddziale Warsz. Ligi Morskiej i Rzeźniczej. Dzisiaj, we czwartek o godz. 8 wiecz. w lokalu Oddziału Warszawskiego L. M. i R. (Plac Napoleona 6) red. Strumpha Wojtkiewicz wygłosi odczyt p. t.: „Rozwój i upadek idei von Tirpitz” oraz będzie wyświetlany film.

Drugi odczyt Claude Farrere'a. Dzisiaj w czwartek odbędzie się w sali Konserwatorium drugi (ostatni) odczyt Claude Farrere'a na temat: „Kobieta wczoraj, dziś i jutro”. Pozostałe bilety sprzedaje Chodowiecki, Krak. Przedmieście 9, wieczorem na miejscu w Konserwatorium.

WARTKI FRELKERATY: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 5,40, bez odnośnienia zł. 4,70, na prowincji miesięcznie zł. 5,40, zagranicą zł. 8. — Za zmianą adresu 50 gr. **CENY OGŁOSZEŃ:** Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 40, za tekstem gr. 15, komunikaty i nadesłane gr. 60, nekrologi gr. 15, drobne za wyraz gr. 15. **Poszukiwanie i załatwienie pracy o 50 proc. taniej.** Ogłoszenia tabelaryczne i fantazyjne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia w numerach niedzielnych o 25 procent drożej. Układ ogłoszeń w tekście 4-szpaltowy, układ zwyczajnych 8 szpaltowy. Za termin druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

ROZMAITOŚCI

„CÓŻ O TEM WIE TA MALPA”? Wśród dokumentów, dotyczących „polityki gabinetów europejskich” od r. 1870 do r. 1914 i mających krótkie wyjęcie w druku, znajduje się raport b. posła niemieckiego w Paryżu w. Schoena z własnoręcznymi uwagami Wilhelma II. Von Schoen pisał do Bethmanna - Hollwega 15 grudnia 1912 roku:

„Na wczorajszym przyjęciu Poincare był mniej pesymistycznie nastrojony w swej ocenie sytuacji międzynarodowej, aniżeli w ubiegłym tygodniu. Niepokoi go jednak wciąż pytanie o celach zbrojeń Austro - Węgier. Twierdzi on, że rozmawiał na ten temat z posłem austriackim i usiłował przekonać go, że środki wojenne przedsiębrane przez Austro - Węgry, nie dadzą się objaśnić ani nowym stanowiskiem Serbji ani Rosji. Poincare stwierdza kategorycznie, że ze strony Rosji nic nie nastąpi i że tam nie przygotowuje się nic takiego, co mogło wzbudzić niepokój w Austro - Węgrzech”.

W tem miejscu uwaga Wilhelma: „Cóż ta malpa wie o tem, co Rosjanie robią na granicy galicyjskiej? Są to wszystkie fantazje dufnego w siebie męża stanu, nie mającego pojęcia o sprawach wojennych”.

Z GIEŁDY

Warszawa, dnia 1 grudnia.

WALUTY I DEWIZY:

Dol. St. Zjedn. 8.99. Belgja 125.50. Holandia 360.65. Londyn 43.69. Nowy Jork 9.00. Paryż 33.30 — 33.18½. Praga 26.72. Szwajcaria 174.10. Włochy 38.60.

AKCJE:

Bank dyskontowy 9.70 — 9.80. Bank handlowy 3.00 — 3.10. Bank Polski 81.50 — 82 — 81.75. Baank Zachodni 1.30. Bank zjed. ziem pol. 1.50. Bank Zw. sp. zarob. 5.50. Cerata 1.00. Kijewski 0.20. Elektryczność 42.00. Siła i Światło 23.00 — 25.00. Czersk 0.30. Częstocice 1.15. W. T. Fabr. cukru 3.10 — 3.15. Wysoka 3.00. Nobel 2.30. Węgiel 69.00. Cegielski 13.75 — 13.50. Lilpop 15.50. Modrzejów 3.75 — 3.92. Ostrowiec 7.40 — 7.55. Parowozowy 0.26 — 0.25. Rudzki 1.11 — 1.13. Starachowice 2.11 — 2.16 — 2.15. Ursus 1.30. Żyrardów 11.10 — 11.20. Borkowski 1.20 — 1.23. Haberbusch 63.00 — 62. Spirytus 2.00 — 1.90.

NOTOWANIA POZAGIEŁDOWE

z dnia 1 grudnia. godz. 10 wieczór.

Akcje: Tendencja słabsza.

Dol. got. 8.98½, w żądaniu. Bk Polski 87.50. Cukrowe 3.12½. Węglowe 68.50. Modrzejów 3.50. Lilpop 15.50. Ostrowiec 7.50. Starachowice 2.19½. Żyrardów 11.20. Rubli 100 złotem 4.74½.

Zycie gospodarcze.

Sprawozdanie misji prof. Kemmerera.

W przekładzie polskim ukazały się dwa tomy sprawozdania misji prof. Kemmerera, a mianowicie tom I (Budżet, rachunkowość państwa, podatki) oraz tom III (Waluta i kredyt). Tom II (Przedsiębiorstwa państwowe) ukaże się w następnym tygodniu. Tom I w cenie 5 zł. i tom III w cenie 3 zł. są już do nabycia w administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Rymska 3/5, pokój nr. 90. Tom II w cenie 7 zł. będzie do nabycia w przyszłym tygodniu.

Z sądów.

Za przywłaszczenie klejnotów cerkiewnych.

Sąd Apelacyjny rozpatrywał wczoraj sprawę podsekr. Sądu Okręg. Mauera skazanego przez Sąd Okręgowy na 4 lata więzienia za przywłaszczenie sobie dowodów rzeczowych w postaci skarbów, wykradzionych przez bandytów z grobu archimandryty Jaromina. Skarb ten stanowiły złote akcesoria cerkiewne, wysadzone drogimi kamieniami.

Sąd Okręgowy na żądanie Prokuratury Generalnej zasądził również od Mauera powództwo cywilne, w wysokości 70 tys. zł.

Sąd Apelacyjny skrócił czas kary do lat 3, a powództwo na podstawie opinii ekspertów, utrzymujących, że nie wszystkie klejnoty były prawdziwe, zmniejszył do 19 tys. zł. I. K.

AFERA POBOROWA FUKS I ZAPŁATYŃSKI.

Głośna afera poborowa Fuksa i Zapłatyńskiego znajduje się na wokedzie sądu apelacyjnego 24 stycznia 1927 roku. Urząd prokuratorski wniósł skargę apelacyjną od wyroku uniewinniającego Sądu Okręgowego odnośnie do 3 lekarzy wojskowych: Szareckiego, Jankowskiego i Zapłatyńskiego.

Z Radjostacji Warszawskiej.

15.00 — 15.15 Komunikat gospodarczy.

17.00 — 17.25 Odczyt p. t.: „Naukowa organizacja w rolnictwie” — wygłosi p. Henryk Ohrt. (Dział: „Rolnictwo”).

17.30 — 18.55 Koncert popołudniowy. Wykonawcy: Orkiestra P. R., prof. J. Dworakowski (dyrekcja), J. Pankiewiczowa (śpiew), F. Kaszowski (trakka).

19.00 — 19.25 Odczyt p. t.: „Kara” — wygłosi p. B. J. Kachel.

19.30 — 19.45 Komunikat rolniczy.

19.45 — 20.20 Nad program „Rozmaitości”.

„Serbowie — mówi dalej Poincare — żywią bardzo pokojowe zamiary w sprawie Albanji i portu morskiego. W Wiedniu są niezadowoleni z tego, że prasa francuska nazywa Austro - Węgry elementem niepokoju”.

(Tu znowu uwaga Wilhelma: „Mają zupełną rację”).

„Poincare sam przyznaje, że prasa francuska przekracza wszelkie granice, rozumie jednak niepokój, jaki ją ogarnął wskutek rosnących strat ekonomicznych, oraz pragnienie dowiedzenia się, czego chce Austria”.

(Wilhelm stawia tu pytanie: „Czego chce Francja i Rosja”).

„Co się zaś tyczy niedawnej polemiki między „Allgemeine Norddeutsche Zeitung” a „Temps”, to Poincare nie przypisuje jej większej wagi”.

(Uwaga Wilhelma: „Niestuszenie. On może się doczekać bardzo nieprzyjemnego przebudzenia. Wszystko to gadanina francuska, plotki francuskie”).

POLITYKA ZAGRANICZNA, JAKO PRZEDMIOT STUDJÓW. Na uniwersytecie w Frankfurcie n-M. wprowadzono poraz pierwszy politykę zagraniczną, jako główny przedmiot studiów i egzaminów na wydziale społeczno - ekonomicznym.

19.55 — 20.20 Odczyt p. t.: „Miasto nowoczesne” — wygłosi p. J. Sosnkowski.

20.30 — 22.00 Koncert wieczorny. Wykonawcy: Orkiestra powiększona P. R., prof. J. Ozimiński (dyrekcja) i p. B. Crawford (śpiew).

Teatr POLSKI
Od dziś ostatnie przedstawienia „Dziejów Grzechu” po cenach niższych popołudniowych.

9 grudnia premiera

„Cara Pawła”

TEATR I MUZYKA

Teatr Wielki. Dzisiaj „Carmen”.

Jutro „Dama Pikowa”, ostatni występ gościnny p. Xeni Rogowskiej, prymadonny królewskiej Białogrodzkiej opery.

Teatr Narodowy. Codziennie „W miłosnym labiryncie”.

Teatr Letni. Dzisiaj wieczorem „Tajemnica powodzenia”.

Teatr Polski. Dzisiaj i jeszcze przez kilka dni „Dzieje Grzechu”. Ceny miejsc niższe.

Teatr Mały. Dzisiaj „Najpiękniejsze oczy w świecie”.

Teatr Cwiklińskiej i Fertnera. Dzisiaj „Kiedy wrócisz” z p. Cwiklińską w roli głównej.

Teatr Odrodzony (na Pradze). Dzisiaj i dni następnych sztuka Szaloma Asza „Motke złodziej”.

Qui Pro Quo. Rewja „Karuzela”.

Teatr Perskie Oko. Dzisiaj premiera nowej rewji.

Teatr „Eldorado”. Dzisiaj nowy program p. t.: „Dzieje grzechu... mężczyzny”.

Z Filharmonii. Piątkowym koncertem symfonicznym dyrygować będzie kapelmistrz Walerjan Berdjajew i kierować będzie wykonaniem trzeciej symfonji Beethovena („Eroica”) fragmentu z opery „Trzy pomarańcze” Prokopiewa i kaprysu hiszpańskiego Korsakowa. Solistką będzie słynna śpiewaczka japońska Teiko-Kiwa.

Niedzielny poranek poświęcony będzie muzyce francuskiej. Współudział biorą pp. Hakowska (skrzypce) i Olga Olgina Majwałt (śpiew). Dyryguje p. Ozimiński.

Precz z bólem zębów.

„POLODONT” Proszek Pasta Elixir.

Konserwuj i wybielaj zęby, nie ścieraj emalii, dezynfekuj jamę uszną, przewyższając dobrocią dotychczasowe środki.

Sprzedaż w perfumeriach i składach aptecznych. Laboratorium „POLLABOR” Sp. z o. o. Warszawa.

Na Raty! Na raty!
Święta Nadchodzą!

Cheesz się elegancko ubrać — zgłoś się do wytwórni ubiorów męskich

„OSZCZĘDNOPOL”

Koszykowa 43, róg Marszałkowskiej.

Posiadamy na składzie duży wybór ubiorów męskich wszelkiego rodzaju.

Wykonujemy wszelkie zamówienia.

DRUKARNIA

„ROBOTNIKA”

Wykonujemy wszelkie roboty w zakresie drukarstwa wchodzące. Przyjmuje do druku DZIENNIKI, TYGODNIKI, MIESIĘCZNIKI. Ceny niskie. WARSZAWA, ul. WARECKA 7.

ZE SPORTU

Nowy rekord Freyera.

3 klm. 9:05.6.

We środę w Agrykoli Freyer (Polonia) pobił rekord polski na 3 klm., osiągając czas 9:05.6. Dawny rekord należał do Łukaszewicza — 9:12.7. W międzyczasie Freyer osiągnął na 1500 mtr. czas 4:30.

Najbliższe mecze piłkarskie.

W sobotę dnia 4 b. m. o godz. 13.30 na boisku Skry rozegrana zostanie ostateczna rozgrywka o wejście do klasy B pomiędzy Gwiazdą i Ascolą.

W niedzielę o godz. 11 na boisku DOK I odbędzie się ostateczna rozgrywka o mistrzostwo rezerwy klasy C pomiędzy Warszawianką III i Skrą II.

W niedzielę o godz. 12 na boisku Skry gracie będzie Polonia z Ruchem o puchar Białego Krzyża. Skład Polonii: Olewski, Miączyński, Bułanow II, Maderski, Loth I, Loth IV, Hamburger, Tupalski, Loth II, Emchowiec, Zantman. Będzie to 200 mecz Hamburgera.

W ciągu grudnia odbędzie się jeszcze druga runda rozgrywek o mistrzostwo robotnicze stolicy, a mianowicie gracie będzie Marymont — Pocisk, Skra — Marymont, oraz Skra — Pocisk. Obecnie prowadzi Skra (4 p.) przed Marymontem (2 p.) i Pociskiem.

Drobne wiadomości stołeczne.

Walne zebranie sekcji lekkoatletycznej KS. Polonia odbędzie się 7 b. m., zaś sekcji piłki nożnej — 9 b. m.

Mecz ping - pong repr. szkoły Laor — repr. szkoły Chimuch odbędzie się 3 b. m. o godz. 19.30 w lokalu szkoły Laor (Nalewki 2).

Wielka konferencja piłkarska w sprawie „ligi” odbędzie się w Warszawie w dniach 5 i 6 b. m.

Wystawa strzelecka na strzelnicy PTŁ. trwać będzie od 5 do 10 b. m.

—:O:—

Z teatrów świetlnych.

COLOSSEUM. — Władczyni Libanu.

Rzecz dzieje się w Algierze, w kolonii francuskiej. Piękny oficer, zaręczony z uroczą córką jednego ze swych kolegów, poznaje tajemniczą i piękną damę, zwaną popularnie „władczynią Libanu”. Dama żyje wystawnie... ma tajemnicze źródła dochodów. Oficer traci dla niej głowę i, w poszukiwaniu miliona franków, których żąda uroczą bogdaną, omal nie dopuszcza się sprzedaży tajnych dokumentów wojskowych.

W ostatniej chwili dostaje zapalenia mózgu i omal się nie wynosi w zaświaty. Dla zrehabilitowania się, walczy z arabama i zostaje ranny. Oczywiście wraca również do narzeczonej.

Film jest wystawiony z dużym przepychem. Nie żałowano kosztów na wystawę — nie zdołano jednak postawić reżyserji na należytych poziomach. Akcja wlecze się bez końca, naladowanie wszelkiego rodzaju „efektów”, bali, przyjęć, rautów jest niezwykle męczące.

Jest to film, który składa się z atrakcji, a nie z akcji. Bardzo ładne są wnętrza. Walki z arabama są zbyt czyste.

Ika.

Kino Stylowy. „Noce florenckie” z Lilianą i Dorotą Gish.

Kino Apollo. „Syn marnotrawny”.

Kino Colosseum. „Władczyni Libanu”.

Kino Palace. „Trędowata”.

Kino Wodewil. „Ostatnie dni Pompei”.

Kino Splendid. „Niewolnik zmysłów” z Rudolfem Valentino.

Kina: Pan i Corso. „Ofiary wolnej miłości”.

Kino światowid. „Kobiety, którym się nie kłaniamy”.

Kino Nowości. „Za głosem serca”.

OGŁOSZENIA DROBNE

A) MEBLE nowe, używane, spłaty długoterminowe. Sprzedaję najtaniej. Graniczna 1-2, naprzeciw Królewskiej.

FUTRA na raty. Paleta futrowe, karakulowe, bibretowe, futra męskie, damskie, przeróbki według najnowszych modeli 40 proc. taniej, robota wy- **ZŁOTA 50** kwintna tel. m. 11 299-03.

Gramofony, patefony, płyty, struny, instrumenty muzyczne. Dogodne warunki. Najniższe ceny. „Platerofon”, Praga-Targowa 50.

Radjo odbiorniki lampowe, detektorowe, słuchawki, wszelki sprzęt radiowy. Dogodne warunki. „Platerofon”, Praga-Targowa 50.

Grobów budowa od 150 złotych po sezonie. Kozłński — Powązkowska 26, telefon 96-52.

Mebel własnego wyrobu na dogodnych warunkach. Twarda 34 albo w warsztacie: Prosta 1.

Pomniki 25% taniej po Zadzuskach. Kozłński — Powązkowska 26, tel. 96-52.

PATEFONY, PARLOFONY, instrumenty muzyczne w wielkim wyborze oraz płyty najnowszych nagrań na dogodnych warunkach po cenach najniższych poleca Felgenbaum, Bieleńska 1.

Robotnicy popierajcie swoje pismo codzienne